

| Deel | Minuten        | Transcript van de opname zoals die op YouTube staat van Potkaars: 1 uur 54 minuten en 51 seconden                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|      |                | <p>Voorzieningenrechter G.H.I.J. Hage (R)</p> <p>Landsadvocaat Reimer Veldhuis (LA) of (RV)</p> <p>Landsadvocaat Maartje Möhring (MM)</p> <p>Advocaat Viruswaarheid Gerben van de Corput (A) of (GvdC)</p> <p>Biochemicus Willem Engel (WE)</p> <p>Jurist Jeroen Pols (JP)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1    | 0m0s tot 5m43s | <p><b>Opening zitting + start pleidooi Jeroen Pols</b></p> <p>R: Dit kort geding van Viruswaarheid en u, meneer Engel en meneer Pols, tegen de Staat. Ik wil eerst even inventariseren wie ik voor me heb. Dat is eigenlijk haast overbodig, want meneer Engel kennen we intussen wel en meneer Pols ook, en meneer Van de Corput is hier ook aanwezig. En van de zijde van de Staat is aanwezig meneer Veldhuis en mevrouw Möhring, heb ik begrepen?</p> <p>MM: Klopt.</p> <p>R: Goed. Ik heb de volgende stukken ontvangen: een uitvoerige dagvaarding met 17 producties uiteindelijk en vervolgens een Akte wijziging van eis. Van de Staat heb ik ontvangen een Conclusie van Antwoord met 4 producties, met een reactie op de wijziging van eis waarin meneer Veldhuis namens de Staat meedeelt dat hij bezwaar heeft tegen de eiswijziging.</p> <p>R: De eiswijziging komt erop neer dat u eigenlijk zich niet langer richt – zoals in de dagvaarding – op de avondklok. Dat is ook logisch; die is intussen vervallen of ingetrokken, maar dat u zich richt op alle andere beperkende maatregelen die in de Tijdelijke Regeling Maatregelen Covid zijn opgelegd en u zegt dat -heel kort- dat doen wij op dezelfde grondslag als de vordering zoals die oorspronkelijk in de dagvaarding luidde. En de Staat verzet zich daartegen en wil dat verzet.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>R: Ik denk dat we ons nu eerst even moeten buigen over de uitbreiding van de eis. Als we die terzijde laten, dan hebben we hier verder weinig te doen natuurlijk. Dan zouden we het alleen maar hebben over de niet meer bestaande avondklok. Maar de vraag is of het geschil nu breder getrokken kan worden zoals u daar (red. <b>het daar nu op tafel hebt liggen</b>) hebt en dan geef ik u de gelegenheid om nog even uw bezwaar toe te lichten, meneer Veldhuis.</p> <p>LA: Ja, uhm, nadat het was aangekondigd dat de avondklok op 28 april (2021) om 04.30 uur zou komen te vervallen, is namens de Staat herhaaldelijk contact gezocht met de advocaat van eisers en uiteindelijk is eerst op de woensdagochtend, dat is 28 april, is een bericht binnengekomen, en daar zat aan de zijde van de Staat wat druk achter, want de Conclusie van Antwoord moest donderdag om 10.00 uur worden ingediend, is voor het eerst antwoord gekomen, waarin eigenlijk werd gezegd: “eisers zijn bereid om het kort geding in te trekken, mits wordt toegezegd dat de Staat de avondklok niet weer in zal zetten van de ene op de andere dag”. De Staat is niet bereid om die toezegging te doen, omdat de Staat natuurlijk de handen vrij wil hebben als zich een acute situatie voordoet. Daarop is niks meer vernomen van eisers. Vervolgens is de Conclusie van Antwoord ingediend, en twee uur nadat de CvA was ingediend, komt de eiswijziging waarin dus eigenlijk (red. <b>de vordering inzake</b>) de avondklok geheel komt te vervallen en alle andere maatregelen eigenlijk in het geschil worden getrokken, die als zodanig ook niet zoveel met de avondklok hebben te doen. Die eis had natuurlijk ook al van meet af aan ingesteld kunnen worden. Die heeft in zoverre niks te maken met het feit dat de avondklok is komen te vervallen, want ja, die maatregelen waren er eigenlijk ook al van vóór de avondklok.</p> <p>LA: Ja, dus de Staat (...), in feite wordt hierbij dus gewoon 2 werkdagen vóór de zitting, minder dan 2 werkdagen vóór de zitting, wordt eigenlijk een heel nieuw kort geding aanhangig gemaakt. Nou ken ik u een beetje en ik weet dat u een praktisch mens bent, en dan zegt u: “Ja maar, als daar dezelfde argumenten aan ten grondslag liggen, waarom wordt de Staat dan in zijn verweer geschaad?”. Nou ja dat is (...), ja aan de ene kant heb ik natuurlijk ook in mijn pleitnota een verweer met waar dus eigenlijk mutatis mutandis die argumenten uit de dagvaarding worden toegepast op de huidige maatregelen. Als het daarbij blijft, dan kan de Staat daar verweer tegen voeren, maar als dus nu ter zitting allerlei nieuwe argumenten worden aangevoerd, specifiek ten aanzien van die maatregelen, dus om de eiswijziging nader inhoudelijk te onderbouwen, de gewijzigde vordering, dan heeft de Staat daar wel bezwaar tegen. En als er met allerlei nieuwe feitelijke gegevens wordt gekomen of onderbouwingen of dat soort (...).</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|   |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                 | <p>R: Ok, goed, er staat natuurlijk in de akte van wijziging van eis dat om dezelfde redenen als in de dagvaarding genoemd, ook die maatregelen buiten perk te stellen te noemen (<b>red. onverstaanbaar</b>).</p> <p>R: Ik begrijp de opstelling van Viruswaarheid en u beiden zo, dat u zegt: “Die argumenten, die daar genoemd zijn, zijn voor ons nu ook de wapens om de andere beperkingen te bestrijden”.</p> <p>[GvdC, WE en JP knikken alle drie instemmend en zeggen tegelijkertijd JA]</p> <p>JP: Als ik daar nog even op mag reageren? Kijk, we hebben ook met betrekking tot de avondklok gesteld dat je die maatregel in samenhang met het hele pakket maatregelen moet bekijken. De Staat heeft ervoor gekozen in de CvA om niet op die andere maatregelen in te gaan, maar alle maatregelen zijn al beschreven in de dagvaarding waar wij (...)</p>                                                                         |
| 2 | 5m21s tot 7m13s | <p><b>Jeroen Pols wordt geïnterrupteerd door de rechter inzake de eiswijziging</b></p> <p>Interruptie R: Nou ja goed, u hebt natuurlijk ook uw vordering beperkt tot de avondklok, dus dan is het ook logisch dat de Staat zegt: dan houd ik het ook op die avondklok. Maar goed, dat is uw commentaar. Dat geeft nog aanleiding tot verdere reactie? Anders (...)</p> <p>R: U hebt eigenlijk al gezegd; “Ok, mits...”</p> <p>LA: Ja, ik kan me voorstellen dat we de beslissing op die eiswijziging gingen aanhouden, en dat is ook wat er vandaag tijdens de zitting gaat gebeuren.</p> <p>R: Maar goed, je kan natuurlijk ook zeggen dat, dat was mijn gedachte ook die ik uit deze discussie dan haal en daarmee de zaak wil afsluiten, dat ik die eiswijziging toelaat, maar dat natuurlijk die eiswijziging ook wordt beperkt, in zekere zin, door het gegeven dat u in de dagvaarding uw stellingen hebt opgenomen, dat we hier</p> |

|   |                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                  | <p>niet dan de discussie kunnen uitbreiden, bijvoorbeeld tot discussie per beperking over de proportionaliteit en de effecten daarvan.</p> <p>R: Het gaat om het stelsel als zodanig, en daarvoor heb ik in de dagvaarding voldoende gelezen om dat hier in de discussie ook te kunnen betrekken. Dat vind ik dan geen verrassing maar voor zover de discussie zich buiten die grenzen gaat bewegen, dan kan het zijn, want de Staat is mans genoeg, om dat dan aan te stippen dat de Staat onredelijk in z'n verweer benadeeld wordt. Dat zou kunnen, maar dat zien we dan wel, maar in dat licht bekijk ik dan ook wat u over de andere beperkingen aanvoert. Gaat dat verder dan zoals u in die eiswijziging aangeeft, ja dan kan het zijn dat u daar weerwerk op krijgt in de zin van; "daar kan ik mij niet tegen verdedigen op zo'n korte termijn, want dat is in de dagvaarding". Dus dat is zo'n beetje de grens waarbinnen we de zaak moeten bekijken.</p> <p>R: Kunnen we daarmee leven dan kunnen we de zaak nu zelf gaan, nou ja... Ik heb het beslist, dus u zult er mee moeten leven op dit moment.</p> |
| 3 | 7m13s tot 11m43s | <p><b>Rechter vat de dagvaarding samen 'label' noodtoestand en inkadering (wetgevingstraject biedt geen ruimte)</b></p> <p>R: Maar goed, even heel kort, als ik dat uitvoerige "werkstuk", zou ik bijna zeggen, van de dagvaarding tot me heb genomen, dan krijg ik het volgende beeld; dat u zegt van nou, de feiten waar de Staat zich steeds op beroept in navolging van het OMT en andere instanties, die deugen niet, want er is in feite niet een uitzonderlijke situatie, feitelijk gezien.</p> <p>R: En de volgende stap die u zet is dan; wat heeft de Staat gedaan? De Staat heeft een zeer uitvoerig pakket van bevoegdheden naar zich toegehaald. Aanvankelijk via die WBBG, en nu via die WPG, en de daarop gebaseerde tijdelijke maatregelen, en die bevoegdheden die zijn zó omvangrijk dat die alleen maar passen onder het label "noodtoestand".</p>                                                                                                                                                                                                                                                 |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>R: En die noodtoestand die is in de wet en in de grondwet, en ook in het Europese Verdrag, ingekaderd in regelingen en voorwaarden, en dát is de weg die gevolgd had moeten worden. Dus wat hier gebeurt is een wetgevingstraject waar de wet en de grondwet enzovoort geen ruimte voor biedt, dus daar beroept u zich op.</p> <p>R: En verder hebt u diverse argumenten ontwikkeld om te zeggen dat wat hier gebeurt ook verdragsrechtelijk niet deugt en artikel 15 (EVRM) voert u aan, maar ook dat IGR, en dat dus even los van de gekozen route; die verdragsverplichtingen worden geschonden.</p> <p>R: En ten slotte zegt u; als u dan naar de WPG zélf kijkt, dan zou die WPG ook niet een toereikende basis bieden voor deze maatregelen omdat de WPG een epidemie veronderstelt, en die epidemie die is er feitelijk niet.</p> <p>R: En ook als je het dus helemaal terugbrengt tot de WPG zélf, dan komen we niet aan deze draconische maatregelen toe. Dat is zo'n beetje, en de Staat voert daar nou verweer tegen, ja nou ja dat verweer dat hebt u natuurlijk ook tot u genomen, en u hebt ook gezien wat het Hof met delen van dat verweer gedaan heeft. U zegt in de dagvaarding diverse malen dat u het daar ook niet mee eens bent, maar dat komt er in feite op neer dat de Staat zegt: "Nou, wij volgen helemaal dat traject niet van de grondwet, want er is geen - er is weliswaar een bijzondere toestand, maar geen noodtoestand in de juridische zin- en wij blijven gewoon aanspreekbaar op onze Verdragsverplichtingen en binnen de afwijkingsmogelijkheden die die Verdragsverplichtingen bieden, passen deze maatregelen, die lang zo ver niet gaan als de noodtoestand zoals in de grondwet en in de Coördinatiewet zijn omschreven.</p> <p>R: En als wij die toetsen, dan is er alle reden voor het nemen van die maatregelen. Wij baseren ons op de huidige situatie die heel anders, of veel ernstiger wordt ingeschat dan Viruswaarheid doet, en zijn dus gerechtigd om dat te doen, met name omdat het handelen van de overheid op deskundige basis geschiedt en wij in redelijkheid als overheid die deskundige basis als uitgangspunt van onze beslissingen mogen nemen.</p> <p>R: En verder verwijst u ook naar de uitspraak van het Hof als het gaat om die verdragsrechtelijke verplichtingen, dat was geloof ik het staartje van de Conclusie van Antwoord, met dat IGR en wat het Hof daarover gezegd heeft, dat dat geen Verdragsverplichting is die bindend is en ook niet, dat zoals</p> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                         | <p>Viruswaarheid aanvoert, sprake is van verplichtingen die uitsluitend een individuele werking kunnen hebben en niet een collectieve.</p> <p>R: Dát is zo'n beetje het debat wat tot nu toe gevoerd is maar nu krijgt natuurlijk de verbijzondering tot de andere, nou verbijzondering zou het niet helemaal mogen zijn, maar toespitsing op de andere beperkingen dan de avondklok die zijn opgelegd.</p> <p>R: Ik heb begrepen dat meneer Pols doorgaans het woord voert, is dat nu ook zo?</p> <p>GvdC: Ja, die heeft de pleitnota ook op papier staan en in verband met tijd ook (...)</p> <p>R: Ja, u hebt in de dagvaarding aangekondigd, geloof ik, 20 minuten spreektijd (nodig) te hebben. Dat lukt niet altijd helemaal.</p> <p>JP: Ik denk dat ik vandaag aardig in de buurt blijf.</p> <p>R: O ja, hebt u die pleitnota beschikbaar om uit te delen, zodat we mee kunnen lezen?</p> <p>JP: Zeker.</p> <p>R: Dankuwel.</p> <p>MM: Dankuwel.</p> <p>LA: Dankuwel.</p> |
| 4 | 11m43s<br>tot<br>14m23s | Pleitnota wordt rondgebracht door Jeroen Pols, iedere betrokkene in de zaal heeft een kopie van de pleitnota ontvangen, rechter geeft het woord aan JP                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                         | <p>R: Goed Meneer Pols, gaat u gang.</p> <p>JP: Ja, dank u. Ja, edelachtbare voorzieningenrechter. ‘<i>Wo keine Gerechtigkeit ist, ist keine Freiheit, und wo keine Freiheit ist, ist keine Gerechtigkeit.</i>’ Dit is een uitspraak van Johann Gottfried Seume, een Duitse schrijver uit de 18<sup>e</sup> eeuw, en hij raakt de kern van deze zaak. 17,5 miljoen Nederlanders leven sinds vorig jaar maart zonder vrijheid en zonder gerechtigheid.</p> <p>JP: De hele Nederlandse bevolking wordt door haar eigen politieke leiders in een detentieregime gehouden. Een regime dat niet alleen fundamentele mensenrechten en vrijheden schendt maar ook menselijk gedrag strafbaar stelt.</p> <p>JP: Een regime dat de vloer aanveegt met Christelijke waarden, dat asociaal gedrag beloont en medemenselijkheid, liefde en saamhorigheid bestraft. Maar ook een regime dat de Grondwet en internationale verdragen op grove wijze terzijde schuift.</p> <p>JP: En dit is de kern van deze zaak. Op u ligt de schone taak om orde te scheppen in de rechtsvrije ruimte waarin onze beleidsmakers sinds meer dan een jaar opereren.</p> <p>JP: Vandaag gaat het niet over de vraag of het handelen van de Staat binnen de <i>margin of appreciation</i> valt. Een discussie over virussen, mutanten, R-getallen en OMT-adviezen hoeven we dus niet te voeren.</p> <p>JP: Vandaag gaat het uitsluitend over de vraag of de Regeling tijdelijke wet maatregelen COVID-19 in overeenstemming is met de Grondwet en bindende internationale verplichtingen. En die vraag kent maar één antwoord. Deze is onmiskenbaar onverbindend. Alvorens ik dat toelicht, geef ik wel eerst een korte verheldering over de eisenwijziging. Die sla ik even over want die hebben wij net behandeld.</p> |
| 5 | 14m23s<br>tot<br>20m13s | <p><b>Interruptie rechter en vervolg pleidooi Jeroen Pols</b></p> <p>R: Even kijken, want dan zijn we bij de pandemie, denk ik?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>JP: Ja, dan komen we bij de pandemie. Omdat in de Conclusie van Antwoord, toch weer een groot deel ingaat op de OMT adviezen, wil ik toch een paar kleine opmerkingen daarover maken. Tegelijkertijd verwijt de Staat ons dat wij maar niet willen begrijpen hoe ernstig deze pandemie is.</p> <p>Voor de beoordeling of de regeling onmiskenbaar onverbindend is, speelt dit dus verder nauwelijks een rol, maar toch enkele opmerkingen want we zitten hier in een rechtszaal en hier horen wij feiten vast te stellen. Het is niet onze taak en ook niet de taak van de rechtspraak om een fictie in de lucht te houden.</p> <p>JP: Ik wil nogmaals vooropstellen dat wij niet ontkennen dat coronavirussen bestaan en bepaalde groepen mensen daardoor getroffen kunnen worden. En als mensen sterven, is dat tragisch. Maar ons punt is dat ieder jaar mensen sterven aan griep of andere virussen en zelfs als dit virus ernstiger zou zijn dan een gewone griep, zijn de maatregelen onaanvaardbaar.</p> <p>Inmiddels is 2020 voorbij, dus wij kunnen nu op basis van de jaarstatistieken zien ‘was er nou echt iets bijzonders aan de hand in 2020?’ Kijk... Het OMT kan rapporten vol schrijven, kan volop gegoocheld worden met definities. Maar uiteindelijk zijn het de harde cijfers die bepalen of er iets aan de hand was.</p> <p>JP: Ik heb hier een grafiek van de sterftecijfers per 1000 inwoners in Nederland opgenomen. En als u deze grafiek bekijkt dan ziet u de ontwikkeling van de sterfte. Als u geen kennis had van wat er afgelopen jaar gebeurd is, zou u dan kunnen aanwijzen, welk jaar tussen 2000 en 2020 de COVID-19 pandemie huishield in Nederland? De grootste pandemie uit de geschiedenis en volgens Rutte een van de grootste uitdagingen sinds de Tweede Wereldoorlog? Welnu, ons hele land is gesloopt. Maar in de statistiek is niets bijzonders te zien. De stijgende sterftecijfers als gevolg van de vergrijzing zet zich in een rechte lijn voort.</p> <p>JP: En dan ziet u die grafiek, als u dan kijkt naar de onderstaande getallen, daar ziet u 2017: 8,88 per 1000 mensen. 2019 (red. 2018): 8,98. 2019: 9,09. 2020, 9,21. Geen enkele opvallende ontwikkeling. Dan kijken we ook nog even naar Brazilië. Het land waar de media en ook de politici ons al maandenlang angst mee aanjagen. Het land dat nauwelijks maatregelen nam. Daar hetzelfde beeld. Er is geen trendbreuk, en sinds 2009 is er een stijgende lijn, maar mensen stierven hier niet massaal. Er was wat virusziekten betreft niets anders aan de hand dan in de vorige jaren.</p> |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>En daar kunt u ook weer zien de trend van de voorgaande jaren wordt gewoon voortgezet, niets aan de hand.</p> <p>JP: Dan nog een laatste, dat is van Wit-Rusland. Ook daar hebben we een eigenzinnige leider die weigerde mee te doen aan de coronadoctrine. Westerse leiders sprake schande, de media zeepte onze hele bevolking in met verschrikkelijke berichten. Want daar leefden de mensen weliswaar onder een dictator, maar zij mochten wel samen feest vieren, zij mochten naar school, de ouderen hoefden niet in eenzaamheid te sterven en de middenstand en de horeca werden niet massaal in een faillissement gedreven. Wat zien we in de sterftcijfers? Helemaal niets. Het sterftcijfer daalde ten opzichte van de vorige jaren.</p> <p>JP: Dit is overigens ook het geval in de 22 Staten in de Verenigde Staten waar alle maatregelen inmiddels opgeheven zijn. Na de opheffing gebeurde er helemaal niets behalve dat de infectiecijfers naar beneden gingen, dus al die rampen die het OMT constant voorspelt, ze zijn nergens uitgekomen.</p> <p>JP: Dan nog 1 grafiekje om af te sluiten, want dit is om te laten zien; hoe ziet nou een échte pandemie eruit in een grafiek? En dan heb ik even een grafiek genomen over 120 jaar over pestepidemieën in London.</p> <p>JP: Iedereen kan in één oogopslag zien, in welke jaren er een epidemie was. Bij dit soort rampen sterven honderdduizenden mensen en die komen bovenop de gebruikelijke sterfte en daar is geen overtuigingskracht voor nodig. Iedereen kan de pieken zien in die 150 jaar en zo ziet een pandemie eruit.</p> <p>JP: Ik wil even duidelijk maken: de staat spiegelt hier een fictie voor. Met het gemanipuleer van cijfers en begrippen wordt een virtuele pandemie gecreëerd. Honderdduizenden positieve testen worden gepresenteerd als ziektegevallen terwijl 98 procent nauwelijks tot geen symptomen heeft en dus niet ziek is.</p> <p>JP: Verder moeten we ons ook afvragen waarom de Staat eenvoudigweg doorgaat met het doortellen van coronadoden en zieken terwijl we toch in een nieuw jaar zitten? Ook in de Conclusie van Antwoord, men telt vrolijk verder, de doden en zieken van 2019 worden gewoon opgeteld bij die van 2020. Zouden we dat bij de griep doen, dan zaten we al op honderdduizenden doden.</p> |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                         | <p>JP: In de Conclusie van Antwoord doet men ook nog een poging de door Ioannidis berekende <i>infection fatality rate (de ifr)</i> van 0,15% in twijfel te trekken, maar dit is een gemiddelde op honderden studies. De Staat stelt dat dit niet in het rapport expliciet te vinden is, dat het daarmee te vergelijken is met een normale griep, dat klopt. Maar de griep heeft een gelijke <i>ifr</i>, en daarmee is deze dus vergelijkbaar.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 6 | 20m13s<br>tot<br>22m57s | <p><b>Jeroen Pols wijkt af van de pleitnota door interruptie rechter over aantal IC bedden (2.400)</b></p> <p>JP: Dan nog een paar opmerkingen over de ic-bedden. De Staat verwijt ons dat wij een andere werkelijkheid zien met betrekking tot de situatie in en de capaciteit van ziekenhuizen. Deze is volgens de Staat veel lager dan wij in de dagvaarding stellen.</p> <p>JP: Welnu, het getal van 2.400 dat wij noemden, is een uitspraak van Minister De Jonge die in Kamerstukken te lezen is, dat is dan inderdaad onbetrouwbare informatie.</p> <p>R: Was dat een doelstelling of een?</p> <p>JP: Nee, het was een getal waarvan gezegd werd dat het uitgebreid kon worden tot 2.400. Dat is een uitspraak in april (2020), daar was geen voorbehoud bij gemaakt.</p> <p>R: Oké.</p> <p>JP: Ja, De <i>bottom line</i> is dat het aantal ic-bedden niet leidend kan zijn in deze crisis.</p> <p>JP: Een structureel wanbeleid kán - en mág - niet gerepareerd worden door een hele bevolking te ontdoen van fundamentele rechten en vrijheden. Het is de taak van de politiek om te zorgen voor voldoende ziekenhuisbedden. Inmiddels zijn we meer dan een jaar verder. De maatregelen zijn er nog steeds. De bedden nog steeds niet.</p> <p>JP: Voor de beoordeling van de vordering vandaag nogmaals, speelt dit alles in een ondergeschikte rol.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Ik kom eerst bij.....</p> <p>R: Kan ik even iets vragen?</p> <p>JP: Ja, ja.</p> <p>R: In de Conclusie van Antwoord las ik ook iets over oversterfte en dat er toch wel een bepaalde mate van oversterfte is, of is dat een cijfer wat u....</p> <p>JP: Dat is gegoochel met definities en cijfers. Kijk... uiteindelijk is dit doorslaggevend: het aantal doden per duizend. Kijk... het gaat om de verwachte sterfte. Maar als ik nou voor 2020 verwacht of 2019 verwacht dat er heel veel minder mensen gaan sterven en er sterven er toch meer dan/of hetzelfde als normaal, dan heb je oversterfte. Dat is hoe er met definities omgegaan wordt.</p> <p>R: Zijn die dan gewijzigd?</p> <p>JP: In...</p> <p>R: Ja.</p> <p>WE: Ja, die zijn gewijzigd.</p> <p>R: Om tot dit resultaat te komen?</p> <p>WE: Dat is speculatie, maar wij vermoeden dat wel... Maar de manier van het berekenen van oversterfte is in 2020 gewijzigd. Dat heeft het CBS gedaan.</p> <p>R: Ja, goed.</p> <p>GvdC: En de vergrijzing wordt buiten beschouwing gelaten.</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                         | <p>JP: Daarom ziet men een stijgende lijn. Al jarenlang, ja.</p> <p>R: Maar ik dacht even bij Brazilië zou het dan ook zo zijn want daar hebben ze niet zo veel vergrijzing, veronderstel ik?</p> <p>JP: Ik weet niet wat de reden is waarom daar zoveel mensen sterven al jaren achter elkaar maar het is een trend die niet doorbroken wordt.</p>                                               |
|   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 7 | 22m34s<br>tot<br>22m50s | <p><b>Interruptie Willem Engel over 'absolute' cijfers en vergrijzing Brazilië</b></p> <p>WE: Als je naar de absolute cijfers kijkt dan zie je dat ze nog steeds ver onder Nederland liggen, dus het klopt dat daar veel minder vergrijzing optreedt, alleen het is nu wel aan het verzadigen daar dus ze zijn ons aan het inhalen en komen over 15 jaar op hetzelfde niveau.</p> <p>R: Goed.</p> |
|   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 8 | 22m50s<br>tot<br>24m13s | <p><b>Vervolg pleidooi Jeroen Pols</b></p> <p>JP: Dan artikel 103 Grondwet en artikel 15 EVRM. Dat is namelijk de vraag die hier beantwoord moet worden. Is de Regeling tijdelijke maatregelen COVID-19 onmiskenbaar onverbindend? Of is er sprake van strijd met hogere regelgeving?</p> <p>JP: Het staat buiten elke twijfel dat dit het geval is.</p>                                          |

|   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                         | <p>JP: De Nederlandse wet voorziet in een regeling die aan het bestuur buitengewone bevoegdheden toekent om te kunnen handelen in uitzonderingssituaties. Op deze regeling zijn geen uitzonderingen mogelijk, ongeacht hoe groot een ramp ook is. Juist in tijden van crisis dienen mensenrechten gerespecteerd te worden.</p> <p>JP: Het kabinet legde de buitengewone bevoegdheden in Hoofdstuk Va van de Wet publieke gezondheid vast omdat het ter beschikking staande instrumentarium niet afdoende zou zijn om de “pandemie” te bestrijden. Het kabinet kwalificeert daarmee de pandemie als een uitzonderingstoestand als bedoeld in artikel 103 Grondwet.</p> <p>JP: Dit betekent dat de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden van toepassing is.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 9 | 24m13s<br>tot<br>25m15s | <p>Vraag rechter: waarop baseert VW de stelling dat <b>coördinatiewet uitzonderingstoestanden van toepassing is + vervolgvragen rechter</b></p> <p>R: Waar baseert u dat op? Want ik begreep juist het verweer zo dat de Staat wil zeggen: “Nee, want die toets zoals bedoeld in artikel 103 Grondwet, die doet zich hier niet voor en wij handelen los daarvan”.</p> <p>JP: Ik heb in de dagvaarding onderbouwd dat dat argument geen steekhoudt, omdat er wel degelijk afgeweken wordt van grondrechten, en zelfs van grondrechten waar helemaal niet van afgeweken mag worden, volgens artikel 103 lid 2 Gw.</p> <p>R: Dus impliciet is daarmee ook erkend dat die noodtoestand zich voordoet?</p> <p>JP: Nee, kijk, u moet even een onderscheid maken tussen wat wij vinden – natuurlijk vinden wij niet dat er een noodtoestand is – maar de Staat vindt dat er een noodtoestand is, en als jij dat vindt en je wilt tegen die fictieve noodtoestand optreden, dan zal je de weg van artikel 103 Grondwet moeten volgen.</p> <p>R: Ja, zo begrijp ik het goed. Maar ik begreep ook goed dat de Staat zegt: ‘Nee, wij vallen niet onder het regime van artikel 103 Gw”, hè?</p> |

|    |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                         | JP: Ja, maar goed, daar kom ik zo meteen op. Dat is geen verweer.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 10 | 25m15s<br>tot<br>42m01s | <p><b>Vervolg pleidooi Jeroen Pols</b></p> <p>JP: Het kabinet en het parlement hebben <u>geen</u> bevoegdheid om buiten het systeem van artikel 103 Grondwet en de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, noodbevoegdheden te regelen.</p> <p>De Coördinatiewet bevat twee lijsten met noodbevoegdheden die in verschillende wetten zijn ondergebracht. Lijst A vermeldt de bevoegdheden die na het uitroepen van een beperkte noodtoestand ingezet mogen worden. Bij deze bevoegdheden mag niet afgeweken worden van grondrechten of in verdragen vastgelegde rechten. De buitengewone bevoegdheden van Lijst B staan uitsluitend ter beschikking na het uitroepen van een algehele noodtoestand.</p> <p>De strekking van dit artikel brengt met zich mee dat, zodra een crisis gaat leiden tot een ruime toepassing van in noodwetten vervatte buitengewone bevoegdheden, een uitzonderingstoestand in de zin van artikel 103 Grondwet afgekondigd <u>moet</u> worden.</p> <p>De bevoegdheden in Hoofdstuk Va bevatten enkele buitengewone bevoegdheden die op Lijst B staan. Om deze te gebruiken moet een algehele noodtoestand afgekondigd zijn, anders kun je die eenvoudigweg niet gebruiken.</p> <p>In de dagvaarding is verder aangetoond dat alle bevoegdheden rechtstreeks uit de Oorlogswet voor Nederland en de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (Wbbg) geplukt zijn.</p> <p>Zo ook het verbod op groepsvorming. Deze kan uitsluitend tijdens een algehele noodtoestand gebruikt worden. In dat geval bestaat de bevoegdheid groepsvorming te beperken tot tien personen. Dus zelfs al is het oorlog, en weet ik wat allemaal, dan nog mag dat maar tot 10 personen beperkt worden en alleen in een algehele noodtoestand. Hoofdstuk Va gaat echter veel verder. Op dit moment is het verboden om met meer dan één andere persoon samen te komen, buiten je eigen woning. Dit recht bestaat daarmee niet meer.</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>Daarmee is dit geen inperking maar een afwijking van dit recht. <i>[red. tijdens de zitting wordt het andersom gezegd; wat is nu precies de juiste stelling?]</i> In de dagvaarding is onderbouwd welke andere maatregelen uit Hoofdstuk Va op Lijst A en Lijst B staan.</p> <p>Daarbij is heel belangrijk – waar de Staat aan voorbijgaat, bewust al dan niet bewust – dat is namelijk dat het pakket aan maatregelen als een geheel beschouwd moet worden. Dit is in de dagvaarding ook benadrukt. De Staat heeft ook dit punt in haar verweer genegeerd.</p> <p>Ik wijs op de uitspraken De Tommaso vs Italy en Guzzardi vs Italy van het Europese Hof ter bescherming van de Rechten van de Mens. Daarin is bepaald dat vrijheidsbeperkende maatregelen gezamenlijk beoordeeld dienen te worden. Een opstapeling van vrijheidsbeperkingen kan op een bepaald moment overgaan in een detentieregime.</p> <p>Deze uitspraken gaan over voorwaarden die opgelegd werden aan voormalige maffialeden. De combinatie van maatregelen, zoals beperkingen in sociale contacten, verbod om samen te komen, reisbeperkingen een verbod om naar restaurants te gaan, amusement te bezoeken, een avondklok, cumuleert tot een detentieregime.</p> <p>Dus waar ik het net had over een detentieregime: dat is niet ‘gekscherend’ bedoeld; dat is op feiten gebaseerd zoals dat ook door het EHRM bepaald is. Op basis van deze uitspraken – als wij de situatie bekijken waarin Nederlanders zich op dit moment bevinden – dan zit de gehele Nederlandse bevolking in een open penitentiaire inrichting. Ook na het intrekken van de avondklok.</p> <p>Sterker, de huidige vrijheidsbeperkingen gaan op een aantal punten nog verder dan in deze uitspraken. Zo mochten de betreffende maffialeden de mensen die zij ontmoetten gewoon een omarming geven en hoefden zij geen veilige afstand te houden en mochten zij ook meerdere personen tegelijk ontmoeten.</p> <p>Het totale pakket vormt dus verder nog een afwijking van artikel 5 EVRM, namelijk vrijheidsontneming en artikel 2 van het Vierde Protocol bij het EVRM. Dat is de vrijheid van beweging; de bewegingsvrijheid.</p> |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>De sluitingen van horeca- en middenstandbedrijven vormen een afwijking van artikel 1 Eerste Protocol. En nogmaals, dit is ook allemaal in de dagvaarding vermeld; dit zijn geen nieuwe dingen. De maatregelen beperken de mogelijkheid van het ongestoorde genot van het eigendomsrecht, en dat is daarmee inhoudsloos (geworden), want aan eigenaren wordt de mogelijkheid ontnomen om hun onderneming dusdanig te drijven dat zij nog kostendekkend, laat staan winstgevend kunnen opereren.</p> <p>Dan hebben we ook nog het inreisverbod, dat een inperking is van artikel 1 van het Vierde Protocol. En nee, het is geen inperking, maar een afwijking, omdat er in beginsel helemaal niet van dat recht afgeweken mag worden.</p> <p>Dit zijn maar een aantal voorbeelden van afwijkingen van in het EVRM opgenomen rechten en vrijheden.</p> <p>Dan is er nog een probleem. En dat is namelijk het tweede lid van artikel 103 Grondwet, daarin is bepaald van welke grondrechten tijdens een uitzonderingssituatie afgeweken mag worden.</p> <p>De huidige maatregelen wijken af van grondrechten die niet genoemd staan in het tweede lid. Dit betreft het hiervoor genoemde eigendomsrecht, want het gaat ook over rechten die in verdragen zijn opgenomen. In de dagvaarding is verwezen naar Kamerstukken waaruit blijkt dat ook indien een recht uit een verdrag niet genoemd is in lid 2, dit nog niet betekent dat geen afwijking mogelijk is. (red. geen?) Het recht op bewegingsvrijheid, de vrije arbeidskeuze (artikel 19, derde lid Grondwet, artikel 4, tweede lid, EVRM, artikel 15 EU-Handvest, artikel 1 Europees Sociaal Handvest), de vrijheid van ondernemerschap (artikel 16 EU-Handvest), en het recht om terug te keren naar het eigen land en het verbod op willekeurige vrijheidsontneming. Dit zijn geen “restrictions” maar “deprivations”.</p> <p>Dit is in de dagvaarding – nogmaals – uitgebreid toegelicht. De Staat voert op dit punt evenmin verweer. De Staat merkt alleen maar op dat “in Nederland geen noodtoestand is afgekondigd en dus niet afgeweken is van de in artikel 103 genoemde grondrechten en ook niet van andere grondrechten.” Een toelichting hoe zij dan tot deze conclusie komt, ontbreekt.</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Iemand hoeft niet over enige juridische kennis te beschikken om te weten dat dit niet klopt. Dit is een merkwaardige redenering. Uit het feit dat geen noodtoestand is afgekondigd, volgt natuurlijk niet dat er geen sprake is van afwijking van grondrechten.</p> <p>Het omgekeerde is het geval. Er wordt afgeweken van grondrechten, dús had een algehele noodtoestand uitgeroepen moeten worden. Door dit niet te doen, en zowel artikel 103 Gw als de Coördinatiewet te negeren, zijn de bepalingen van Hoofdstuk Va evident onverbindend.</p> <p>R: Dat is echt de kern van uw betoog?</p> <p>JP: Ja, precies!</p> <p>JP: De Staat voert nog aan dat er verschillen bestaan tussen de bevoegdheden van Hoofdstuk Va en de bevoegdheden die gelden in een noodtoestand.</p> <p>JP: Ook deze redenering is niet te volgen. Zelfs als er maar gebruik gemaakt wordt van één bevoegdheid van Lijst B Coördinatiewet, dan dient een algehele noodtoestand uitgeroepen te worden. Dat betekent niet dat alle bevoegdheden daarmee geactiveerd moeten worden. De Grondwet moet gewoon gevolgd worden. Punt. Daar is geen discussie over mogelijk.</p> <p>JP: De Grondwet is juist bedoeld om te waarborgen dat wij niet in een situatie als de huidige terechtkomen. Een landsbestuur dat op deze wijze omgaat met grondrechten bevindt zich op een dictatoriale weg.</p> <p>JP: Dan kom ik bij artikel 15 EVRM.</p> <p>JP: Uit het voorgaande volgt dat Nederland met de noodmaatregelen afwijkt van grondrechten en het EVRM en een algehele noodtoestand had moeten uitroepen. Ook dit is in de dagvaarding uitgebreid onderbouwd.</p> <p>JP: De Staat verweert zich uitsluitend met de stelling dat zij een beroep doet op de gebruikelijke clausuleringen in de grond- en mensenrechtenbepalingen. Dat deed de Staat tot nu toe herhaaldelijk.</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>JP: Deze inperkingen zijn volgens de Staat mogelijk als de deze een legitiem doel dienen, bij wet voorzien zijn en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving. Zonder een nadere motivering ging de rechtspraak tot nu toe mee in deze redenering.</p> <p>JP: Deze redenering gaat echter niet op.</p> <p>JP: Er kan namelijk geen twijfel bestaan dat artikel 15 EVRM hier toepassing vindt. Dat betekent ook dat alvorens een noodtoestand afgekondigd kan worden, voldaan moet zijn aan de eisen van deze bepaling.</p> <p>JP: De literatuur is op dit punt helder. In een artikel in de Journal of Law and Biosciences van Oxford Academic (productie 17) is over het gebruik van de normale clausuleringen in mensenrechtenverdragen het volgende te lezen:<sup>1</sup> Ik citeer:</p> <p style="padding-left: 40px;">founding text as an ‘instrument of European public order’.<sup>5</sup> The Convention contains a list of rights, most of which can be limited for valid purposes including public health. Providing that they are ‘necessary in a democratic society’, those limitations are acceptable in normal times.<sup>6</sup> However, the COVID-19 crisis is not normal times. In the rhetoric of French President Emmanuel Macron, ‘we are at war’.<sup>7</sup> In those particular circumstances, the Convention holds a specific provision authorizing to derogate unilaterally to conventional rights. Article 15, entitled ‘derogation in time of emergency’, permits states ‘in time of war or other public emergency threatening the life of the Nation [...] to take measures derogating from its obligations . . .’.<sup>8</sup> Similar</p> <p>JP: Dit is ook vanzelfsprekend. Zodra met noodmaatregelen ter bestrijding van een uitzonderingssituatie afgeweken wordt van grondrechten, kan dit alleen via de weg van artikel 15 EVRM. Een andere uitleg van</p> |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

---

<sup>1</sup> COVID-19 pandemic and derogation to human rights Audrey Lebreton, Journal of Law and the Biosciences, 1–15 doi:10.1093/jlb/Isaa015 Advance Access Publication 4 May 2020

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>deze bepaling, zou deze volledig inhoudsloos maken. Een andere uitleg zou onverenigbaar zijn met het EVRM, dat zou op zichzelf al een schending van het EVRM zijn.</p> <p>JP: Maar ook hier bedient de Staat zich van een omgedraaide redenering. “Nederland heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid van artikel 15 EVRM, dús gelden alle rechten uit het EVRM onverkort, maar ook daarvan wordt niet afgeweken en De Raad van State zou dit bevestigen met haar advies uit mei vorig jaar.”</p> <p>JP: Hiervoor werd al duidelijk dat afgeweken wordt van meerdere rechten uit het EVRM. Dit betekent inderdaad – en nou probeer ik het even niet (nodeloos) ingewikkeld te maken, maar wij vinden inderdaad – dat alle rechten daarom onverkort gelden, omdat ze onverbindend zijn [red. JEROEN: WAT BEDOEL JE MET “ZE” – ALLE MAATREGELEN UIT Hoofdstuk Va?]. Deze zijn namelijk onverbindend, juist omdat niet voldaan is aan de door artikel 15 gestelde voorwaarden. En niet, omdat géén beroep is gedaan op artikel 15 EVRM.</p> <p>JP: En ook hier: aan geen van de voorwaarden is voldaan.</p> <p>JP: Er moet namelijk sprake zijn van een situatie “<i>of exceptional and actual or imminent danger which threatens the life of the nation.</i>” Hiervan is sprake indien de gehele bevolking geraakt is en de fysieke integriteit van de bevolking bedreigd wordt.</p> <p>JP: Elke maatregel moet gericht zijn tegen <i>een reëel, duidelijk, en aanwezig of dreigend gevaar en mag niet opgelegd worden wegens vrees voor een <b>potentieel</b> gevaar.</i>”</p> <p>JP: Ook dit punt is heel duidelijk in de dagvaarding uitgewerkt en ik heb daarop geen verweer van de Staat gezien. In de literatuur bestaat hier ook geen meningsverschil over. Zo is bijvoorbeeld te lezen in een dissertatie over de toepassing van artikel 15 EVRM van El Zeidy:<sup>2</sup></p> |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

---

<sup>2</sup> “The ECHR and States of Emergency: Article 15 – A Domestic Power of Derogation from Human Rights Obligations

(4) The crisis or danger must be exceptional in that the normal measures or restrictions permitted by the Convention for the maintenance of public safety, health and order, are plainly inadequate.<sup>21</sup>

With regard to “actual or imminent”, under international law, “states of emergency” of a preventative nature are not justified. Therefore, it is not acceptable for states to derogate from human rights to face possible “exceptional situations that have not yet arisen. The emergency, therefore, must be present or at least imminent.”<sup>22</sup> This was also clarified by the Commission Report in the *Greek* case, when it noted that “with regard to

JP: In de dagvaarding is dit ook uitvoerig onderbouwd: want hier zit een fundamenteel probleem.

JP: Alle maatregelen die de Staat neemt – op basis van de adviezen van het OMT – zijn allemaal **preventieve** maatregelen. De deliberaties over mutanten, R-getallen en besmettingen vormen op geen enkele manier een direct en reëel gevaar, maar (alleen) een potentiële gevaar; ik zeg (in de pleitnota) dreiging, maar dat moet gevaar zijn.

R: En dan bent u eigenlijk buiten de grenzen bezig van dat citaat wat u net voorlas?

JP: Precies! Want dan ben je bezig met potentiële gevaren.

R: Dat lees ik in de dagvaarding.

JP: En die zijn overigens nog nooit uitgekomen... Daaraan kon je ook al zien dat ze niet ‘imminent’ waren.

JP: Er moet dus sprake zijn van een ramp of een directe dreiging van een ramp. Afwijkingen van grondrechten zijn pas mogelijk als de ramp plaatsvindt of onvermijdelijk gaat plaatsvinden.

JP: Dit betekent inderdaad – want tijdens de vorige zittingen werd altijd geroepen: ‘Ja, maar moeten wij dan wachten tot de ziekenhuizen vol liggen? – dat dit dus inderdaad de consequentie is. Het uitroepen van een

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>noodtoestand, kan pas in overweging genomen worden – in dit geval: als we het even bij de ziekenhuizen houden, los van de vraag of je voor een ‘self-induced’ ramp grondrechten voor mag inperken – maar je mag dus pas actie nemen als de patiënten in rijen van drie voor de ziekenhuizen staan en de samenleving inderdaad dreigt te storten. [Zo is het geregeld.]</p> <p>JP: Want wat we hier over het hoofd zien, en wat zeker de Staat over het hoofd ziet: het is namelijk ook een ramp als een Staat grondrechten wegneemt van een gehele bevolking. Na de ervaringen uit het verleden mag dat alléén in extreme omstandigheden.</p> <p>JP: Indien preventief afgeweken zou kunnen worden van vrijheden, kan elke Staat op elk moment noodmaatregelen nemen. Er zijn altijd wel potentiële gevaren te bedenken. En dat is ook precies wat nu al meer dan een jaar gebeurt; want wij horen iedere keer over dingen die gaan gebeuren, maar nooit plaatsvinden: de ziekenhuizen hebben nog nooit helemaal vol gelegen. Die zijn niet veel voller geweest dan andere jaren. Nogmaals: dat is een gevolg van structureel wanbeleid: er zijn gewoon te weinig IC-bedden.</p> <p>JP: Dan nog kort over de IGR en de overige bepalingen van de Wpg.</p> <p>[In de dagvaarding is verder nog uitgebreid onderbouwd dat de maatregelen in Hoofdstuk Va onverenigbaar zijn met de Internationale gezondheidsregeling (de IGR) en de Wet publieke gezondheid zelf.]</p> <p>JP: Kijk, ik kan hier nog een half uur over spreken, want (...) het is (...), dat zal ik niet doen (...), maar vooral ook omdat de Staat hier nauwelijks op ingegaan is. De Staat voert op dit punt dus geen verweer en beperkt zich met een verwijzing naar eerdere vonnissen en arresten van de rechtbank (en het hof). De IGR zou geen rechtstreekse werking hebben en evenmin zou afgeleid kunnen worden dat de maatregelen alleen individueel gebruikt mogen worden, maar dit verweer is onbegrijpelijk.</p> <p>JP: In de dagvaarding is verwezen naar de Memorie van Toelichting waaruit het tegendeel blijkt. De IGR is verbindend. Dat is ook door Minister Klink destijds benadrukt, dus ik vind het merkwaardig dat men dan verwijst naar een arrest van een – in een kort geding van het spoed-appèl van dít hof – en dat daarmee de Memorie van Toelichting die behoort bij die wet en die uitlegt hoe dat in elkaar zit, opzij geschoven zou kunnen worden?</p> |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                         | <p>JP: Daarbij vindt noch Hoofdstuk V noch Hoofdstuk Va toepassing, simpelweg omdat er sprake dient te zijn van een epidemie.</p> <p>JP: De Staat heeft ook op dit punt geen enkele verdediging gevoerd. Dit terwijl in de dagvaarding uitgebreid onderbouwd is waarom er sinds april 2020 geen sprake is van een epidemie. Er moet sprake zijn, er is pas sprake van een epidemie <i>als er in korte tijd sprake is van een sterke toename van het aantal <b>nieuwe patiënten</b> lijdend aan een <b>infectieziekte</b> behorend tot groep A, B1, B2 of C.</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 11 | 42m01s<br>tot<br>44m07s | <p>Vraag rechter <b>definitie epidemie + antwoord Jeroen Pols</b></p> <p>R: Maar de échte definitie, is geloof ik nergens te vinden, hè? Want wat is nou een epidemie?</p> <p>JP: Oh jawel hoor: dat is artikel 1 van de Wet publieke gezondheid. Daar staat beschreven wat epidemie is.</p> <p>R: Is dat waar u de definitie aan ontleent?</p> <p>JP: Ja. Dat is deze definitie. Ja.</p> <p>JP: En voor (hoofdstuk) Va staat dat die (definitie) van toepassing is als er een epidemie is van - geloof ik - COVID-19, dat is inderdaad juist genoemd daar...</p> <p>JP: Maar de Staat beperkt zich tot een verwijzing naar de rapporten van het OMT en de beschrijvingen van mutanten, R-getallen en positieve testen. Dit alles is volstrekt irrelevant om te bepalen of er sprake is van een epidemie. Het mag alleen maar gaan om patiënten. [Positieve testen zijn echter geen patiënten.] En van een snelle toename is sinds vorig jaar april ook geen enkele sprake. En daarbij wil ik nog even opmerken dat als wij met een griep epidemie te maken hebben, er dan altijd gesproken wordt over <b>aantallen</b> patiënten per honderdduizend inwoners. Daar hoor ik niemand meer over; het gaat alleen nog maar over 'testen'.</p> |

|    |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                         | <p>JP: Evenmin is COVID-19 een ziekte met een hoge letaliteit. Sterker, dan komen we bij een volgend belangrijk punt: de ziekte staat zelfs niet eens op Lijst A van gevaarlijke ziektes. Ook dit is een voorwaarde voor de toepassing van de bevoegdheden uit Hoofdstuk V en Va. Op dit punt voert de Staat ook geen verweer.</p> <p>JP: Even buiten de pleitnota: er is vorig jaar een wetsvoorstel gedaan, waarin dat op Lijst A gezet zou worden en sindsdien ligt dat daar, terwijl de essentie is om dat natuurlijk zo snel mogelijk te behandelen in de Tweede en Eerste Kamer zodat het wetsvoorstel kan worden aangenomen, omdat je daarmee bijzondere bevoegdheden krijgt om op te treden. En het is natuurlijk heel merkwaardig dat dit daar gewoon al meer dan een jaar ligt? En niemand die kan antwoorden waarom het niet behandeld wordt, terwijl we ondertussen het hele land slopen op basis van een ziekte die niet op Lijst A staat. Ik bedoel: er zijn zóveel vragen in dit dossier: er komt geen einde aan...</p> <p>R: Maar dit heb ik in de dagvaarding gelezen?</p> <p>JP: Ja, dat klopt: dit staat ook in de dagvaarding. Ja.</p> |
| 12 | 44m07s<br>tot<br>48m57s | <p><b>Conclusie pleidooi Jeroen Pols</b></p> <p>[Ik zal de toelichting hier dan ook beperken tot de conclusie dat de regeling op basis van Hoofdstuk Va ook op deze grond onverbindend is.]</p> <p>JP: Dan kom ik tot mijn conclusie. Uit het voorgaande volgt dat de ministeriële regeling evident in strijd is met zowel de Grondwet als het EVRM. De Staat heeft geen argumenten die tot een andere conclusie kunnen leiden.</p> <p>JP: Evenmin heeft de Staat op dit punt een vrijheid om de Grondwet of het EVRM terzijde te schuiven. Tot nu toe heeft zowel de Staat als de rechtspraak een beroep op de beleidsvrijheid, de <i>margin of appreciation</i> gebruikt om het handelen te legitimeren.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>JP: Iedereen kan begrijpen dat een dergelijke beleidsvrijheid niet bestaat.</p> <p>JP: Net zomin als iedereen kan begrijpen dat de Staat geen vrijheid heeft om een heel land naar de vernieling te helpen of honderdduizenden ondernemers in een faillissement te drijven of een hele generatie kinderen te traumatiseren. Of ouderen in eenzaamheid te laten sterven. Of de vrijheid heeft om een hele bevolking in detentie te plaatsen.</p> <p>JP: De rechtspraak heeft evenmin een beleidsvrijheid dit toe te laten.</p> <p>JP: De rechtspraak dient het recht toe te passen. Daartoe behoort ook de verplichting om aan internationaal recht te toetsen. Maar ook om te toetsen of bijvoorbeeld voldaan is aan de definitie van een epidemie.</p> <p>JP: En op basis van het voorgaande is slechts een conclusie mogelijk. De Regeling tijdelijke wet maatregelen COVID-19 móét onverbindend verklaard worden.</p> <p>JP: Als een van de pilaren in de trias politica moet de rechtspraak ingrijpen indien het parlement en de regering het laten afweten.</p> <p>JP: Ons huidige landsbestuur ontmantelt een systeem van mensenrechten dat wij in zeventig jaar opgebouwd hebben op de puinhopen van de Tweede Wereldoorlog. Wij hebben de verplichting dit systeem te beschermen. Ook de rechtspraak heeft deze verplichting. Tot nu toe laat de rechtspraak het afweten.</p> <p>JP: Indien zij haar plicht niet vervult, staat onze rechtsorde definitief op het spel. Wij glijden in een rap tempo af naar een totalitaire staat waarin mensenrechten geen betekenis meer hebben. Ik wijs op de ontwikkelingen in Duitsland. Dat staat in het stukje dat ik net heb overgeslagen. In Duitsland is vorige week een wet aangenomen waarmee mensen tot 5 jaar gevangenisstraf kunnen krijgen als zij corona-regels overtreden. Dat betekent dat als jij van iemand een hand krijgt, jij tot 5 jaar gevangenisstraf kunt krijgen. De politie heeft de bevoegdheid gekregen om elke woning binnen te treden. En ik wijs er even op: in het wetsvoorstel vorig jaar van de spoedwet, stond die bevoegdheid óók. En wat in Duitsland gebeurt, gebeurt hier ook. En Merkel heeft openlijk verklaard dat zij - zodra zij de bevoegdheid heeft; zij is op dit moment namelijk alle bevoegdheden naar zich toe aan het trekken – zij héél</p> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                  | <p>Duitsland 6 weken in detentie zal plaatsen. Zij mogen dan 2 uur per week hun woning uit. Ze mogen niet op hun balkon en ze mogen niet in de tuin. Ik bedoel: welkom in de nieuwe totalitaire staat. En Nederland volgt Duitsland meestal, dus het zijn geen samenzweringstheorieën om te denken dat dit de volgende stap is en dat dit hier ook gaat gebeuren.</p> <p>JP: Dit zijn feiten en daarmee zijn de afgelopen maand nieuwe rode lijnen overschreden.</p> <p>JP: Ons landsbestuur pleegt op dit moment óók de zwaarst mogelijke misdrijven. Ik zie dit echt als misdrijven tegen de menselijkheid; wat er op dit moment allemaal gebeurt.</p> <p>JP: De geschiedenis leert echter dat totalitaire systemen een beperkte houdbaarheid hebben. Dat zal nu niet anders zijn. Iedereen moet zichzelf de vraag stellen of ze deel zijn van de oplossing of deel zijn van het probleem. Mensen die dit beleid faciliteren of legitimeren zullen later ter verantwoording geroepen worden. En dat zal ook voor de rechterlijke macht gelden. En daarnaast is dat natuurlijk <i>'due process'</i>; als internationaal recht niet toegepast wordt.</p> <p>JP: De Nederlandse bevolking is inmiddels veertien maanden in detentie geplaatst door haar politieke leiders. Deze onrechtmatige situatie moet onmiddellijk eindigen. Op u rust de plicht het recht toe te passen. Ik vertrouw erop dat u dat doet. Ik wil u dan ook verzoeken vandaag al een voorlopige uitspraak te doen in afwachting van het vonnis.</p> <p>JP: Ik dank u voor uw aandacht.</p> |
| 13 | 48m36 tot 50m26s | <p><b>Vraag rechter over het 'hele' systeem van maatregelen toetsen i.p.v. alleen de avondklok</b></p> <p>R: Ik heb meteen een vraag: waarom is niet eerder het hele systeem onderwerp van de vordering geweest? Doch alleen die avondklok?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|    |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                         | <p>JP: Nou, dat kan ik u wel vertellen waarom. De reden is – omdat wij gemerkt hebben dat rechters erg terughoudend zijn om beslissingen te nemen die een té grote impact hebben – maar als je dan een uitspraak doet over een avondklok alleen, dan is duidelijk ook de rest ter discussie komen te staan. Dat is de reden geweest. Maar nadat wij een kort geding hebben aangevraagd en een datum gekregen hebben die pas ligt nadat die avondklok afgeschaft was, is de situatie natuurlijk veranderd; dat we gedacht hebben: nou laten we dan maar gewoon die eis wijzigen en doorzetten, want die dagvaarding is ook eigenlijk gebouwd op alle maatregelen.</p> <p>R: Ja, dat is waar. Alleen de zaak is toegespitst op de avondklok.</p> <p>JP: Ja.</p> <p>R: Goed, dank u voor uw betoog en dan ga ik nu naar de heer Veldhuis. Althans ik neem aan dat u het woord gaat voeren?</p> <p>LA: Ja.</p> <p>R: Hebt u een pleitnota bij u?</p> <p>LA: Ja.</p> |
| 14 | 50m26s<br>tot<br>53m48s | <p><b>Start pleidooi landsadvocaat</b></p> <p>LA: Meneer de voorzieningenrechter, mevrouw de griffier, Nederland bevindt zich in de derde golf van de Corona-epidemie. Het aantal besmettingen is al enige tijd structureel hoog en ook de druk op de zorg is onverminderd hoog. Zo hoog, dat op dit moment slechts 49% van de ziekenhuizen de kritiek kwetsbare zorg volgens planning kan leveren. Ik wijs op een bericht van de toezichthouder, de NZA, waaruit dat volgt. Als we Stichting Viruswaarheid moeten geloven, doen die ziekenhuizen dat dus kennelijk voor niks, want er is allemaal niks aan de hand.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>LA: Hier staat tegenover dat de piek van de derde golf naar verwachting is bereikt of binnenkort wordt bereikt. Daarbij lijkt de corona-epidemie in Nederland een nieuwe fase te zijn ingegaan. Door een combinatie van bestaande maatregelen en toenemende immuniteit door doorgemaakte infecties en vaccinatie, is de verwachting dat het aantal besmettingen en ook de druk op de zorg zal gaan afnemen. Om die reden heeft de Staat een openingsplan opgesteld. Dus de donkere wolken die worden geschetst aan de overkant van een dictatoriale staat, nou in ieder geval zijn die stappen niet opgenomen in het openingsplan. In het openingsplan worden juist de maatregelen die de Staat ter bestrijding van de Corona-epidemie heeft getroffen, stapsgewijs losgelaten. Iedereen snakt daarnaar en de regering in de eerste plaats.</p> <p>LA: Dat loslaten van die maatregelen brengt epidemiologische risico's met zich mee en voorzichtigheid is dan ook geboden. Het blijft onduidelijk hoe de corona-epidemie zich verder zal ontwikkelen. Het OMT heeft er uitdrukkelijk op gewezen dat de onzekerheid hieromtrent groot is en dat de prognoses afhankelijk zijn van een aantal gunstige aannames die nog niet zeker zijn. Het gaat dan onder andere om de naleving van de huidige maatregelen, de uitvoering van het vaccinatieprogramma en de langdurige werking van vaccins tegen verschillende varianten. Welke gevolgen het stapsgewijs loslaten van bepaalde maatregelen heeft, kan daarbij niet exact worden voorspeld.</p> <p>LA: Het OMT heeft vanuit het oogpunt van epidemiologische zekerheid geadviseerd om die eerste stap uit het openingsplan te zetten nádat is komen vast te staan dat de piek van de derde golf voor ons ligt. En daarbij heeft het OMT benadrukt dat als de eerste stap wordt gezet, het voortzetten van de overige op dat moment geldende maatregelen voorlopig noodzakelijk is. U vindt dat ook in de vindplaatsen van die adviezen; dat het OMT zegt: 'hou vast aan de maatregelen die nu gelden'. Die vindt u ook in de (voet)noten in mijn pleitnota.</p> <p>LA: Het kabinet heeft op 20 april 2021 besloten om de eerste stap uit het openingsplan in te laten gaan per 28 april en daarbij heeft het kabinet uitdrukkelijk oog gehad voor het maatschappelijke en economische belang dat is gediend bij het zetten van deze eerste stap. Dus ja, we zijn dit soort betogen van Viruswaarheid inmiddels wel een beetje gewend hè, maar als we naar de besluitvorming van het kabinet kijken, dan zien we juist dat daar enerzijds het epidemiologische belang zwaar wordt meegewogen, maar dat anderzijds juist ook oog is voor de economische en sociaal-maatschappelijke gevolgen waarvan die maatregelen...</p> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                         | (rechter interrompeert landsadvocaat)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 15 | 53m48s<br>tot<br>55m52s | <p>Vraag rechter aan landsadvocaat <b>over stelling VW dat niet voldaan is aan de definitie epidemie als bedoeld in de WPG</b></p> <p>R: Mag ik dan even iets vragen? Want het wordt nogal geaccentueerd door de kant van Viruswaarheid dat niet voldaan is aan de definitie van epidemie in de zin van de Wpg. Ik weet niet of u daar nog op komt?</p> <p>LA: Ja, laat ik daar direct dan een antwoord op geven. Als we kijken naar artikel 58a Wpg, dan wordt als epidemie gedefinieerd: de epidemie van COVID-19 veroorzaakt door het virus SARS-COV-2.</p> <p>R: Ja, maar ik geloof dat u ook naar artikel 1 verwees van de Wpg en dat dat begrip epidemie dan wat meer omlijnd en gedefinieerd is? Dus dan is het niet per definitie... Zoals ik het nu hoor, is COVID sowieso een epidemie?</p> <p>LA: Uh, nou, op het moment dat er inderdaad hoge aantallen COVID-besmettingen zijn in Nederland, dan is COVID inderdaad een epidemie. Ja.</p> <p>R: En is dan ook getoetst aan dat artikel 1 van de Wpg? Of gaat u dan uitsluitend uit van artikel 58a van de Wpg?</p> <p>LA: Uh, ik kom daar zo nog even op terug.</p> <p>R: Ok.</p> <p>LA: Epidemie is in ieder geval uh, duidelijk in artikel 58a vanuitgaan, is epidemie zoals dat is gedefinieerd in artikel 58a [<i>red. onnavolgbaar betoog</i>], maar dat in Nederland sprake is van een epidemie en van een pandemie, dat is herhaaldelijk door uw rechtbank en ook door uw hof vastgesteld.</p> <p>R: Nou ja, dat werd nu even ter discussie gesteld.</p> |

|    |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                           | <p>LA: Ja, nee, dat is natuurlijk de kern hè? Dat er eigenlijk wordt gezegd (door VW): “Ja; er is niks aan de hand”. Ja, daar kijkt de Staat anders tegenaan...</p> <p>R: Ja, dat begrijp ik. Alleen men zegt: de lat voor een epidemie ligt hoger dan feitelijk het geval is.</p> <p>LA: Ja, en dat is onjuist.</p> <p>R: Goed, dat was dus ook mijn vraag: licht dat eens even toe.</p> <p>LA: Nou ja, dat, dat, dat licht ik toe. Uh uh, ik kom daar nog over te spreken, maar uh uh... dat moge duidelijk zijn; ook uit de cijfers die uit de OMT-adviezen naar voren komen. Ik kom daar later nog even op terug, zo nodig in mijn dupliek. <b>[red. onnavolgbaar betoog]</b></p> <p>R: Gaat u verder.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 16 | 55m52s<br>tot<br>1u02m14s | <p><b>Vervolg pleidooi landsadvocaat</b></p> <p>LA: Ja, ja, dan ziet u dus dat die sociaal-maatschappelijke aspecten worden meegenomen en dat de epidemiologische onzekerheid daarbij tot op zekere hoogte voor lief is genomen. En onderdeel van die eerste stap was ook de afschaffing van de avondklok. Ook na het besluit van 20 april 2021 is de epidemiologische situatie door het OMT bestempeld als kwetsbaar. Het OMT heeft erop gewezen dat het verder versoepelen van maatregelen, dus v rder dan het zetten van de eerste stap van het openingsplan, pas plaats kan vinden als een afname is gereduceerd van tenminste 10% maar het liefst van 15% over het lopende 7-daags gemiddelde van het aantal nieuwe ic-ziekenhuis opnames.</p> <p>LA: Als we dan naar het meest recente epidemiologische rapport van het RIVM kijken dan vermeld dat voor week 20 tot 27 eh eh april 2021 ten opzichte van een week eerder een lichte toename van het aantal besmettingen, een toename in het percentage positieve testen en nagenoeg gelijkblijvende aantallen</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>ziekenhuis- en ic-opnames, 1661 en 347 respectievelijk. En daarnaast vermeldt dit rapport een R-waarde, het reproductiegetal van gemiddeld 1,05 op 12 april 2021 en dat betekent dus dat het aantal besmette personen in Nederland nog toeneemt en gelet op het hoge aantal ehhh besmette personen dat we nu nog hebben, is dat geen goed nieuws.</p> <p>LA: De Staat kijkt -geadviseerd door het OMT- steeds of de epidemiologische situatie in Nederland het al toelaat om de tweede stap van het openingsplan te zetten en zo ook is dat de afgelopen dagen onderwerp van gesprek geweest met als uitkomst dat verdere versoepelingen niet mogelijk zijn. Als het voorgaande iets duidelijk maakt dan is dat dat er sprake is van een gecompliceerde balanceer-act waarin zeer veel verschillende belangen tegen elkaar worden afgewogen. En dat geldt te meer nu een jojo-beleid waarin te vroeg wordt versoepeld dan weer moet worden aangescherpt ehhh moet worden voorkomen. Maar bovenal moet worden voorkomen dat het schip zinkt temeer nu dat door het toenemend aantal vaccinaties de haven in zicht is.</p> <p>LA: Even duidelijk is dat de centrale stelling van eisers, te weten dat ondanks de wereldwijde pandemie in 2020 en 2021, weinig bijzonders aan de hand is en dat het sterfterisico bij het Corona-virus niet hoger zal zijn dan bij een gemiddelde griep, onjuist is. Die stelling ontbeert een feitelijke en wetenschappelijke onderbouwing en dat is opnieuw toegelicht in de Conclusie van Antwoord en is ook al bij herhaling in het rechte pad gesteld en ik wijs ook weer naar het arrest van het Hof waarin dezelfde discussie is gevoerd en waarin het Hof heeft vastgesteld dat Nederland te maken heeft met een pandemie, dat deze zich inmiddels zich over de hele wereld heeft verspreid en grote aantallen dodelijke slachtoffers heeft gemaakt, ook in Nederland. En dat ondanks vergaande maatregelen dat virus zich blijft verspreiden en ook aan het muteren is in nog besmettelijkere varianten. En dat de uitweg uit deze pandemie dan ook is voldoende vaccinatiemogelijkheden. Die stelling, die centrale stelling is al verschillende malen aangevoerd en ook in rechte verworpen.</p> <p>LA: Dan ga ik vervolgens in mijn pleitnota op in de goede procesorde, het belang dat laat ik even voor wat het is, dus ik ga door met onderdeel 3 van de pleitnota.</p> |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                             | <p>LA: Het staat voorop dat eisers ten aanzien van hun gewijzigde eis niet aan hun stelplicht hebben voldaan anders dan in algemene zin de opmerking dat er geen sprake zou zijn van een bijzondere situatie in Nederland en dat dus daarom alle maatregelen onmiskenbaar onverbindend zijn. Waarom de door eisers genoemde bepalingen volgens hen onmiskenbaar onverbindend zijn, is onduidelijk. En daarbij komt dat door de Staat – ook pas ná de indiening van de Conclusie van Antwoord ontvangen producties 2 en 13 – onbegrijpelijk en ook onvolledig zijn. Niet duidelijk is bovendien waarop deze overzichten zijn gebaseerd. Het lijken bovendien geen overzichten van de aantallen opnames te zijn zoals van 2020 en 2019 van de dagvaarding wordt gesuggereerd. En ook ziet u dat de overzichten niet verder lijken te gaan dan 6 tot 7 maart (2021) terwijl de bezetting op de ic en ziekenhuizen juist nadien is toegewezen ehh is toegenomen. Voor een juist overzicht, en dat ziet u ook in noot 11 van mijn pleitnota, voor een juist overzicht van deze gegevens met bronvermelding dit keer, verwijst de Staat naar het Corona Dashboard waar u al die cijfers ziet staan.</p> <p>LA: En belangrijk is dat die cijfers over de situatie in ziekenhuizen, dat dat de cijfers zijn óndanks de maatregelen zoals die in maart 2020 door de Staat zijn genomen. En dus waar de Staat, ik bedoel Viruswaarheid, zegt: “Ja het valt allemaal wel mee”. Daarbij vergeet hij te bedenken dat er natuurlijk een groot aantal maatregelen is genomen, juist om de effecten van dat Corona-virus te beperken. Maar zelfs met die maatregelen is onjuist dat die cijfers geen zorgwekkend beeld naar voren brengen over situatie in de ziekenhuizen. En ja, ik heb die zin vaker uitgesproken maar Stichting Viruswaarheid lijkt daar een andere werkelijkheid te zien dan de Staat, maar ook een andere werkelijkheid dan het OMT en misschien nog wel belangrijker ook een andere werkelijkheid dan de ziekenhuizen zelf. Want als u de berichten de afgelopen dagen hebt gevolgd, dan heeft u gezien dat de ziekenhuizen zich grote zorgen maken dat de reguliere zorg in het gedrang komt, maar dat er ook zelfs een afschaling van de kritiek kwetsbare zorg plaatsvindt. En ja, ik kan dat niet rijmen, de Staat kan dat niet rijmen met de stellingen van Stichting Viruswaarheid dat er allemaal maar niks aan de hand zou zijn.</p> |
| 17 | 1u02m14s<br>tot<br>1u04m42s | Vraag rechter over de kern van de argumentatie VW (wanbeleid) + antwoord landsadvocaat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                             | <p>R: Ja, maar daar wordt natuurlijk bij gezegd dat dat eigenlijk niet de kern van de argumentatie uitmaakt, omdat dit het gevolg is van wanbeleid met betrekking tot het creëren van het aantal ziekenhuisbedden. Maar goed.</p> <p>LA: Nou, daar kan ik ook wel kort op reageren. In de eerste plaats: stel dat dat zo zou zijn, stel dat er -zoals Viruswaarheid- stelt, te weinig in de zorg zou zijn geïnvesteerd, zou dat dan nu reden zijn om de ziekenhuizen maar te laten overspoelen en de mensen zorg te ontfangen? Dus omdat kennelijk in de opvatting (van Viruswaarheid) zou moeten worden aangenomen dat er te weinig is geïnvesteerd, dan moet nu maar de positieve verplichting om juist de toegang tot zorg te garanderen, moet dan terzijde worden geschoven? Dat is een redenering die niet opgaat. Maar het is ook onjuist dat in de afgelopen jaren niet voldoende is geïnvesteerd in de zorg. Ook dit argument is natuurlijk al vaker gezegd. In 2020 en in 2021 is er 6,7 miljard (euro) extra vrijgemaakt voor crisismaatregelen in de zorg, waaronder 305 miljoen euro voor extra IC-capaciteit.</p> <p>R: In 2020?</p> <p>LA: In 2020 en 2021. En het is onjuist dat het aantal IC-bedden de afgelopen jaren zou zijn afgenomen als gevolg van het gevoerde beleid. Dat is gewoon onjuist. Dat is niet gebaseerd op de werkelijkheid. Het daadwerkelijk aantal operationele bedden is de afgelopen 7 jaar ongeveer gelijk gebleven. Dus ja, die stelling, die wordt vaker ingenomen, daar reageer ik dan op deze manier op, maar daar wordt dan vervolgens niet meer op gereageerd. Dus extra geïnvesteerd in de zorg, 6,7 miljard, en in de jaren daarvoor is het aantal IC-bedden niet afgenomen als gevolg van het gevoerde beleid. Nog daargelaten dat daar dus geen argument kan worden gevonden om dan de ziekenhuizen maar te laten overspoelen.</p> |
| 18 | 1u04m42s<br>tot<br>1u09m54s | <p>Vervolg pleidooi landsadvocaat</p> <p>R: 3.2.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>LA: Ja. 3.2 van de pleitnota en 3.2 van de Conclusie van Antwoord, want ik wil daar graag naar verwijzen voor wat betreft die sterftcijfers, 10% meer dan verwacht en dat is ondanks de maatregelen, merk ik hier maar weer even op. Dus dat beeld dat wordt geschetst, dat wordt door de Staat niet herkend en dat wordt ook niet onderbouwd (door Viruswaarheid). De Staat wijst er verder op dat in – en dan ga ik écht naar 3.2. van de pleitnota – in het petitum van de akte wijziging eis genoemde bepalingen allemaal zijn opgenomen in een ministeriële regeling, de tijdelijke regeling maatregelen COVID-19. De bevoegdheid voor het bij ministeriële regeling treffen van deze maatregelen, is voor al deze maatregelen in de Wpg te vinden. De vordering van eisers is echter niet tot die bepalingen uit de Wpg gericht en de Staat constateert dan ook dat eisers - kennelijk terecht- tot uitgangspunt nemen dat de Staat in algemene zin de bevoegdheid heeft om ter bestrijding van de Corona-epidemie dergelijke maatregelen te treffen. Het gaat er eisers dus kennelijk alleen om of – uitgaande van de bevoegdheid van de Staat om die maatregelen te treffen – de concrete maatregelen zoals die zijn neergelegd in de door eisers genoemde bepalingen van de Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19, onmiskenbaar onverbindend zijn. Dat is níet het geval. De Staat verwijst daarnaar in dit verband in het bijzonder naar wat in hoofdstuk 6 van de Conclusie van Antwoord is geschreven over het afwezig zijn van een noodtoestand en ook de toetsing aan de grond- en mensenrechten. En dat er tijdelijk sprake zou zijn van een noodtoestand, is evenzeer onjuist. Er wordt niet hè – wat door Van Zaanen in de Conclusie van Antwoord daarover is gezegd – er wordt niet afgeweken van grondrechten of van mensenrechten. Er vindt wel een beperking van grondrechten plaats, maar dat is conform de systematiek die in die grondrechten zelf is vastgesteld, dus dat er feitelijk sprake zou zijn van een noodsituatie, is onjuist en ook dat is een stelling die al tot in hoger beroep is uitgeprocedeerd en waarin het Hof van heeft gezegd, en ik citeer: ‘de in die laatste wet -en dan hebben we het dus over de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden- bedoelde noodsituatie is thans in Nederland niet aan de orde, ook niet feitelijk, zoals door Viruswaarheid is gesteld.’ En als we dan toch naar dat arrest kijken... Uit dat arrest blijkt ook dat de stelling van Viruswaarheid dat je pas zou mogen ingrijpen ná de spreekwoordelijke dijkdoorbraak, ik haal hem er maar even bij, omdat dat de metafoor is die in hoger beroep is gebruikt, dat die stelling niet juist is, rechtsoverweging 6.11 van het arrest. De Staat hoeft niet te wachten totdat het kwaad is geschied, maar kan ook proberen dat te voorkomen. Sterker nog: de positieve verplichting van artikel 2 EVRM brengt dat ook met zich mee.</p> <p>LA: En voor het voorkomen van die situatie – ik hoorde mijn geachte tegenpleiter zeggen dat er geen sprake zou zijn van een <i>actual and imminent threat</i> – maar als we kijken naar de door eisers zelf overgelegde</p> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                             | <p>productie 17, dan ziet u daarin opgenomen dat er <i>no doubt</i> bestaat dat de Corona-crisis een <i>actual and imminent threat is for all individuals, right to health and right to life</i>. Hè, dus in die productie zelf wordt ook opgenomen, wat ook algemeen in rechtspraak wordt aanvaard. En overigens is de stelling dat er alleen maar preventieve maatregelen worden genomen, ook dat is een stelling die niet geheel overeenkomt met de werkelijkheid, wat ik in het begin... Ik begon mijn pleidooi met een opmerking over de stand hoe het nu in de ziekenhuizen gaat, dus dat het ‘allemaal een donkere wolk is waar nooit regen uit voortkomt’; dat is een miskennis van de feitelijke situatie zoals die zich in Nederland voordoet en die metafoor, die verzin ik niet zelf, maar ook die kan u lezen in het arrest van het Hof, rechtsoverweging 6.10 waarin het Hof dat ook heeft vastgesteld.</p> <p>LA: Dus er wordt niet afgeweken van de Grondwet en de mensenrechten, gelukkig maar zou ik zeggen, ik vind het pleidooi dat er sprake zou moeten zijn van een noodtoestand... Uh... Ik vind het denk ik prettiger op het moment dat er geen sprake is van een noodtoestand en de mensenrechten en grondrechten weliswaar worden ingeperkt, maar dat wel voldaan wordt aan de voorwaarden die daarvoor in de betreffende grond- en mensenrechten bepalingen worden gesteld...</p> |
| 19 | 1u09m54s<br>tot<br>1u12m37s | <p><b>De vragen van de rechter (voorafgegaan door het gestamel van de landsadvocaat) over of wel de juiste juridische weg is gekozen door de overheid; wel/geen noodtoestand/verhouding met verdragen/grondwet + antwoorden landsadvocaat</b></p> <p>(Rechter interrompeert landsadvocaat)</p> <p>R: Dat is in wezen de discussie of men nu blijft met die maatregelen binnen de mogelijkheden die de verdragsbepalingen per grondrecht bieden of dat er sprake is van een terzijdestelling waardoor we in die noodtoestand zitten. Dat is in wezen de vraag (...)</p> <p>(Landsadvocaat interrompeert rechter)</p> <p>LA: Je komt dan niet in een noodtoestand sfeer, je komt dan (...)</p> <p>(Rechter interrompeert landsadvocaat)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>R: Nou ja, je komt dan zoals Viruswaarheid het zegt: “Als je de grondrechten ter zijde stelt, dus niet alleen sprake is van een inperking binnen het kader van het betreffende grondrechten, dan kom je in een andere...”</p> <p>(Landsadvocaat onderbreekt de rechter)</p> <p>LA: Dan kom je in een onrechtmatige situatie terecht, want er is geen sprake van een noodtoestand.</p> <p>(Rechter neemt het over)</p> <p>R: Want er is geen sprake van een noodtoestand die dit legitimeert. Dat is eigenlijk de redenering van Viruswaarheid.</p> <p>LA: Ja, maar een noodtoestand is natuurlijk ook een juridisch begrip; dat moet worden uitgeroepen dus, en daar is geen sprake van.</p> <p>(Rechter neemt het over)</p> <p>R: Dat had men moeten uitroepen, omdat de inperking van die grondrechten zodanig is, dat het een terzijdestelling is, dus had je die weg moeten volgen. Zo begrijp ik het tenminste: de discussie. Waarmee dat dus de kern van het probleem is.</p> <p>(Landsadvocaat onderbreekt de rechter)</p> <p>LA: Ik denk dat de maatregelen in de visie van de Staat gerechtvaardigd zijn en niet in strijd met de grondwet.</p> <p>R: Dus kom je niet toe aan die hele Grondwet situatie.</p> <p>LA: En als dat wel zo is, dan moet de rechter daar een oordeel over geven als de Staat daar dan onverhoopt wel toe over zou gaan, maar dan is de oplossing niet om de noodtoestand uit te roepen, dan is de oplossing om goed te kijken naar die maatregel.</p> <p>(Voorzieningenrechter onderbreekt)</p> <p>R: Dan zijn die maatregelen dus illegitiem, in feite?</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                             | <p>LA: Nou, stel dat er van 1 maatregel wordt gezegd: die is in strijd met de grondrechten, dan is niet de oplossing om dan de noodtoestand uit te roepen, dan is de oplossing om te kijken naar die maatregelen.</p> <p>R: Ja, precies.</p> <p>LA: Dat is wel een andere benadering en dat is wel de benadering die de Staat hanteert, waarbij dus juist respect is voor de mensenrechten en de grondrechten.</p> <p>R: Dat is de norm waaraan die maatregelen getoetst moeten worden?</p> <p>LA: Ja.</p> <p>R: Het zit dus niet in een discussie of er sprake is van een noodtoestand, maar of die beperkingen zich verdragen met het grondrecht zelf.</p> <p>LA: Ja.</p> <p>R: Dus dat is de vraag die mij hier dan voorligt.</p> <p>LA: Ja, en de Staat zegt: die maatregelen die zijn niet in strijd met grond- en mensenrechten, het gaat om maatregelen die bij wet zijn voorzien. Dan ben ik dus weer bij 3.6 van mijn pleitnota. De vaste toetsing om te kijken of het in strijd is met de grond- of mensenrechten: het gaat om maatregelen die wet zijn voorzien en die een legitiem doel dienen die strekken ter bescherming van de openbare veiligheid, de volksgezondheid, en de rechten van anderen. En die maatregelen zijn ook noodzakelijk in een democratische samenleving en zijn ook proportioneel.</p> |
| 20 | 1u12m37s<br>tot<br>1u16m53s | Vervolg pleidooi landsadvocaat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>LA: En dat laatste blijkt alleen al uit de meest recente OMT-adviezen waarin door het OMT wordt benadrukt dat het handhaven van het pakket aan de huidige maatregelen op dit moment nodig is om de epidemie te beheersen en te bestrijden en dat er dus nog geen ruimte is voor het versoepelen van de maatregelen. Het aantal besmettelijke personen in de bevolking is hoog als u kijkt naar het advies van d.d. 26 april 2021, totaal ruim 180.000 personen met een reproductiegetal van boven de 1. Het OMT beoordeelt de situatie als erg kwetsbaar op de korte termijn. De voorspellingen op grond van de modellering voor de langere termijn zijn niet veranderd, maar die verwachting kent grote onzekerheidsmarges.</p> <p>LA: Verder versoepelen van de maatregelen, dat is dan dus verdergaan dan stap 1, in het heropenen van de samenleving, kan volgens het OMT pas plaatsvinden als er een afname is gerealiseerd van tenminste – maar het liefst nog groter dan – 15% over het zevendaags aantal gemiddelde van het nieuwe IC- en ziekenhuisopnames, en daarvan is geen sprake.</p> <p>LA: En het is vaste rechtspraak zowel van de voorzieningenrechters van uw rechtbank, maar ook van het Hof en ook van de Amsterdamse voorzieningenrechter dat de Staat mag vertrouwen op actuele adviezen van het OMT en zijn beleid daar in zeer belangrijke mate op mag afstemmen.</p> <p>LA: De vraag welke maatregelen moeten worden getroffen ter bestrijding van de coronacrisis en of die maatregelen proportioneel en subsidiair zijn, vergt bovendien primair een politieke afweging. Niet in geschil is dat die politieke afweging met betrekking tot de invoering van de door eisers gewraakte maatregelen heeft plaatsgevonden. Ik hoor de wederpartij ook zeggen: “Ja, nu de Regering en de Kamer zijn werk niet doet, is de rechterlijke macht aan zet”. Maar het gaat er natuurlijk om dat juist die politieke afweging dus wel heeft plaatsgevonden en dat die anders uitvalt dan eisers willen, betekent niet dat die onjuist is.</p> <p>LA: De civiele rechter -en zeker de rechter in kort geding- moet zich daarom terughoudend opstellen bij de beoordeling van de keuzes die de Staat binnen de grenzen van zijn beoordelings- en beleidsruimte maakt.</p> <p>LA: Alleen als evident is dat de Staat onjuiste keuzes maakt en de Staat dus in redelijkheid niet voor het gevoerde beleid heeft kunnen kiezen of wanneer de Staat een bevoegdheid aanwendt zonder dat daarvoor in de gegeven omstandigheden een wettelijke grondslag bestaat, is plaats voor rechterlijk ingrijpen.</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                             | <p>LA: De rechter in kort geding heeft bovendien slechts bij een onmiskenbaar onverbindende regeling de bevoegdheid om de betreffende bepalingen buiten werking te stellen. Dat die situatie zich ten aanzien van de door eisers gewraakte maatregelen voordoet, hebben eisers in de visie van de Staat op geen enkele manier aannemelijk gemaakt.</p> <p>LA: In aanvulling op mijn pleitnota maak ik nog een aantal opmerkingen over de voorbeelden die worden genoemd over welke maatregelen dan concreet in strijd zouden zijn met welke grondrechten en waarom, dat is verder -behalve dan in algemene zin- niet uitgewerkt. Ik hoorde iets over de groepsvorming tot 1 zou onrechtmatig zijn. Het is nu beperkt tot 4 personen (dus die stelling is feitelijk onjuist). Bovendien is niet duidelijk waarom die maatregel die legitiem is en een wettelijke grondslag kent, waarom die onrechtmatig zou zijn. Als we kijken naar bijvoorbeeld de maatregelen die werden genoemd voor wat de horeca betreft, de regulering van eigendom, artikel 1 van het eerste protocol EVRM: dat is een grondrecht of een mensenrecht dat daarin een rol speelt, maar daarvan heeft de voorzieningenrechter – ook van uw rechtbank – al tot twee keer toe geoordeeld dat die maatregelen rechtmatig en proportioneel zijn. De maatregelen zijn dus niet in strijd met de grondrechten ook voor wat betreft artikel 1 van het eerste protocol EVRM waaraan werd gerefereerd. Hetzelfde geldt voor de maatregelen ten opzichte van winkels. Ook dat werd benoemd, en ook daarvan heeft de voorzieningenrechter van uw rechtbank al geoordeeld dat - voor zover bij die maatregelen grondrechten worden beperkt - die beperking gerechtvaardigd is.</p> <p>[De Voorzieningenrechter onderbreekt de landsadvocaat.]</p> |
| 21 | 1u16m53s<br>tot<br>1u18m53s | <p><b>Interruptie rechter over 'bedoeling' VW: systeem als zodanig toetsen aan 103 Gw + antwoord landadvocaat</b></p> <p>R: Ik denk ook niet dat het de bedoeling van Viruswaarheid is dat we per afzonderlijke beperking allerlei dingen gaan vinden, maar dat het gaat om het systeem als zodanig.</p> <p>[Viruswaarheid zegt of knikt met ja].</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>R: Dat is de bedoeling, omdat we dat dan toetsen aan artikel 103 van de Grondwet.</p> <p>LA: Het systeem als zodanig zou niet juist zijn, omdat in strijd zou worden gehandeld met grondrechten en dan wijs ik op twee uitspraken van de voorzieningenrechter van uw rechtbank, waarin ten aanzien van die maatregelen die concreet worden genoemd en waarop de vordering is gericht dat de rechtbank heeft gezegd dat die wel rechtmatig zijn. Dat is geen afwijking van de Grondwet.</p> <p>R: Nee, maar de pijlen worden nu iets anders gericht. Viruswaarheid vindt namelijk dat de hele tijdelijke regeling onverbindend is, omdat die in strijd is met de wet en c.q. met verdragsverplichtingen. Dan hoeft men niet eens in te gaan op de bijzondere bevoegdheden zoals die daar geregeld worden, want de hele basis is dan onrechtmatig, aldus de redenering van Viruswaarheid.</p> <p>LA: Ja, omdat die maatregelen in strijd zouden zijn met grondrechten en dan wijs ik op twee vonnissen waarin de rechter heeft vastgesteld dat daar geen sprake van is.</p> <p>R: Ja, nou, het zit iets anders volgens de redenering van Viruswaarheid. Zij willen een algemeen beeld schetsen van dat er een noodtoestand uitgeroepen had moeten worden en dat heeft men niet gedaan dus daarmee vervallen deze wetten.</p> <p>R: Daar bent u (de landsadvocaat) het niet mee eens en dat begrijp ik, maar dat is wel de redenering van Viruswaarheid.</p> <p>LA: Maar de redenering dat een noodtoestand zou moeten zijn worden uitgeroepen, dat is omdat daarmee van die bepalingen kan worden afgeweken van de Grondwet.</p> <p>R: U zegt: dat strookt niet met die rechterlijke uitspraken die betreffende maatregelen hebben... <i>(red. er volgt iets onverstaanbaars)</i></p> <p>LA: Ja, en juist (...)</p> |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                             | <p>R: Nou, daar horen we dan misschien zo nog iets over?</p> <p>LA: Ja. Dus er wordt niet afgeweken van grondrechten voor zover er sprake is van een beperking van dat grondrecht, want die zijn er zonder meer. Is die beperking gerechtvaardigd?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 22 | 1u18m53s<br>tot<br>1u19m31s | <p><b>Vervolg pleidooi landsadvocaat over Lijst A</b></p> <p>LA: Dan werd ook nog iets gezegd over het aanmerken van het coronavirus als groep A. Ik verwijs naar punt 7.4. van de Conclusie van Antwoord waaruit blijkt dat op grond van artikel 20 Wpg met de ministeriële regeling die ook in noot 69 wordt genoemd, het virus als zodanig is aangemerkt (...), vooruitlopend op... (toewijzing van ??? -&gt; er volgt iets onverstaanbaars)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 23 | 1u19m31s<br>tot<br>1u20m18s | <p><b>Vervolg pleidooi landsadvocaat over avondklok</b></p> <p>R: Is onderdeel vier van de pleitnota nog relevant?</p> <p>LA: Nou bijna niet meer, behalve in 4.8 en dan ga ik afsluiten. Ik heb daar opgeschreven dat het instellen van de avondklok op grond van 58j Wpg, in strijd met het EVRM, van het feit daarvan kunnen we nu dus lezen dat eigenlijk het toepassen van al die maatregelen op grond van de Wpg onrechtmatig zou zijn. <b>(red. onbegrijpelijke zin -&gt; wat zegt de LA hier eigenlijk?)</b>. Dat zou eigenlijk alleen kunnen worden volgehouden als wordt aangesloten bij de overtuiging van eisers dat in 2020 en 2021 weinig bijzonders aan de hand is. En dat er dus geen noodzaak zou zijn voor de inperking van de grondrechten en dat het sterfterisico bij het coronavirus niet hoger zou zijn dan bij een gemiddelde griep.</p> |
|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 24 | 1u20m18s<br>tot<br>1u21m57s | <p><b>Vervolg pleidooi landsadvocaat over petitum (technische opmerking; 'bevel tot wetgeving') + reactie rechter</b></p> <p>LA: En ik heb toegelicht in mijn Conclusie, en ook met verwijzing naar eerdere rechtspraak waarin door de rechter die feiten ook zijn vastgesteld, dat dat onjuist is. Het staat eisers vanzelfsprekend vrij om ondanks deze feiten een eigen overtuiging aan te hangen maar grond voor toewijzing van de vorderingen kan daar niet worden gevonden. En dan sluit ik af na eerst nog een wat technischere opmerking. Is dat, als we nu naar het petitum van de dagvaarding kijken en ook naar de eiswijziging, dat die vordering al niet voor toewijzing in aanmerking komt omdat dat een bevel tot wetgeving zou behelzen. Het is de rechter niet toegestaan een bevel te geven wetgeving met een bepaalde specifieke inhoud tot stand te brengen en toewijzing van de vordering die ertoe strekt de staat te bevelen de genoemde bepalingen buiten effect te stellen, houdt een bevel in om wetgeving...</p> <p>R: Omdat er dan een KB nodig is om...?</p> <p>LA: Ja.</p> <p>R: Dus de rechter zou er eigenlijk nooit aan kunnen komen?</p> <p>LA: Nou, de vordering zal anders moeten worden geformuleerd. Ik denk niet dat de Staat bevolen kan worden om wetgeving tot stand te brengen om andere wetgeving in te trekken. Dat is natuurlijk het systeem zoals de Hoge Raad het heeft geschetst. Dan past dat niet. De rechter kan zelf wel bepalingen buiten werking stellen maar de Staat kan niet worden bevolen om wetgeving in te trekken. Dat is meer een technische...</p> <p>R: Dan zou dus de vordering gericht moeten zijn op de afzonderlijke bepalingen van die tijdelijke regeling?</p> <p>LA: Ja, het zou geen bevel aan de Staat moeten zijn.</p> <p>R: Goed, nou dat is inderdaad een technisch detail.</p> <p>LA: Ja.</p> |
|----|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                             | <p>R: Was u aan het eind?</p> <p>LA: Ja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 25 | 1u21m57s<br>tot<br>1u23m13s | <p><b>Vraag rechter aan landsadvocaat of hij kan ingaan op de stelling hoe de IGR gekwalificeerd moet worden -&gt; wel of niet rechtstreeks verbindend of alleen aanbevelingen</b></p> <p>R: Dan heb ik nog even een vraag. Kunt u nog eens even ingaan op de stelling hoe dat IGR gekwalificeerd moet worden? Is dat nou wel of niet rechtstreeks verbindend of zijn dat alleen aanbevelingen, waar vind ik dat terug?</p> <p>LA: Ja. Nou de Staat wijst daarvoor op, naast de Conclusie van Antwoord, daar is natuurlijk op ingegaan, maar wijst ook op het arrest van het Hof r.o. 6.20 waarin...</p> <p>R: Maar daar wordt nu dus weer op gereageerd? Dus ik weet niet of die reactie...</p> <p>LA: Ja maar die reactie is hetzelfde als wat bij het Hof is aangevoerd en doet daar ook niet aan af. Dat het Hof zegt dat dat geen rechtstreeks werkende bepaling is maar dat het overigens ook onjuist is dat daaruit zou kunnen worden afgeleid dat er geen individuele maatregelen op grond van de Wpg toegeschreven worden.</p> <p>R: Collectieve? <i>(red. rechter vraagt hier of de LA niet collectieve in plaats van individuele bedoelt?)</i></p> <p>LA: Inderdaad geen individuele maar collectieve maatregelen, neem me niet kwalijk. Ook daarvan heeft het Hof gezegd: wij zien daar juridisch geen grondrecht... <i>(red. grondrechtbeperking?)</i></p> <p>R: Goed. U blijft bij uw standpunt zoals het Hof dat heeft geformuleerd.</p> <p>LA: Ja.</p> |

|    |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                            | R: Goed dan zijn we met de eerste ronde klaar. Dan krijgt men de gelegenheid voor een repliek. Meneer Engel of meneer Pols?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 26 | 1u23m13<br>tot<br>1u39m14s | <p><b>Repliek van Jeroen Pols</b></p> <p>JP: Eerst wil er graag nog een keer erop wijzen, u heeft dat ook al genoemd, dat wij zouden stellen dat er niks aan de hand is... Ja, er is inderdaad wat aan de hand. Er zijn gewoon tekorten aan ic-bedden, ik blijf dat herhalen. Gezegd werd, het is al 7 jaar hetzelfde, maar zelfs als het al 7 jaar hetzelfde is, betekent dat een achteruitgang want we hebben te maken met een enorme vergrijzing en ik heb al een rapport uit 2013 gelezen, geloof ik, waaruit blijkt dat er echt flink geïnvesteerd moet worden in die ic's. Dat is gewoon niet gebeurd. Sterker nog, in Duitsland zijn er het afgelopen jaar zelfs 7000 ic-bedden afgebouwd, om maar even te vergelijken.</p> <p>JP: Dan heeft men het maar over openingsplannen en we gaan weer terug naar normaal en weet ik wat allemaal, maar als je die openingsplannen bekijkt, dan heeft dat niets met de normaliteit te maken. Dat is een dystopische samenleving waar we naartoe gaan. Waar je alleen nog maar met testen of met vaccins en bewijzen, met maatregelen, met afstand, met mondkapjes <i>(red. mag meedoen met de maatschappij?)</i>.</p> <p>JP: Als u kijkt naar die opening die men - die versoepeling die men nu heeft bij de horeca - als je die bekijkt, dan heeft dat niets met versoepeling te maken. Dat is een systeem dat is gebouwd dat jij als eigenaar eigenlijk nog steeds nauwelijks iets kunt verdienen. Dat gaat dan over maximaal twee personen aan een tafel, plexiglas, er mag geen muziek, er mag niets van entertainment zijn, er moet voorkomen worden dat mensen daar in de buurt blijven staan, noem maar op... Het is bijna, als het niet zo serieus zou zijn, dan zou het lachwekkend zijn, als je dat leest. Ik heb het namelijk doorgelezen en als ik horecaondernemer zou zijn, zou ik echt diep droevig worden dat een overheid dat een versoepeling vindt. Dus we gaan niet terug naar normaal en we gaan niet versoepelen.</p> <p>R: U zei: dystopisch. U bedoelt dat het samen in twee delen wordt genoemd?</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>JP: Nee, dat is het tegenovergestelde van een utopie: een nachtmerrie, een toekomst die eruitziet als een nachtmerrie.</p> <p>R: Oké.</p> <p>JP: Ook wordt er een beetje gekscherend over ons gezegd, dat er donkere wolken van een dictatuur <i>(red. over ons heen hangen?)</i>. Wij doen niets anders dan feiten vaststellen. Ik heb u net verteld, wat er nu in Duitsland gebeurt: dat je vijf jaar gevangenisstraf kunt krijgen als je iemand een hand geeft. En ik word hier voor gek uitgemaakt, min of meer, dat ik dit een dictatuur noem. Als we gewoon kijken naar wat een totalitaire staat is, als je leest wat de definitie is, dan zitten wij daar middenin.</p> <p>JP: En ik wil daar ook nog aan toevoegen dat wij allemaal de verantwoording hebben om het systeem van wat we hebben opgebouwd in zeventig jaar in stand te houden en ook de advocatuur heeft die plicht. Met die eed die men heeft afgelegd, moet je je afvragen of je dit überhaupt mag en kan verdedigen. Maar dit is even een opmerking terzijde.</p> <p>JP: Die epidemie, daar hapert het nog steeds aan. Ik heb nog geen onderbouwing gehoord waarom men toch denkt dat het een epidemie is. Men blijft maar wijzen naar besmettingen. In de wet komt dat helemaal niet voor dat je hele bevolkingen moet gaan testen. Je moet gewoon kijken, hoeveel zieken zijn er, hoeveel meldingen zijn er, daar hebben we altijd een systeem voor gehad. Dat gaat dan via de huisartsen en die melden dan hoeveel mensen met griepklachten er zijn. En de Mexicaanse griep, dat is de voorloper van deze pandemie, wat een exacte kopie was, dat was ook de dodelijkste ziekte die je je maar kon voorstellen. Later bleek het echter het lichtste griepseizoen ooit. Dus die verwijten aan ons, ik zou zeggen: kijk naar de geschiedenis en kijk naar de feiten. Aan verhalen vertellen, hebben we niets. Feiten. Cijfers.</p> <p>JP: Dan... 'Gelijkblijvende ziekenhuisopnames' wordt er gezegd. Nou ja, als je kijkt naar de laatste tijd: er is nergens meer sprake geweest van een snel stijgend aantal zieken, en dat is het enige criterium dat doorslaggevend is (voor de vraag) of er sprake is van een epidemie: ja of nee? En dan kan je met allemaal OMT-adviezen komen; allemaal mutaties, noem maar op, positieve testen, het doet allemaal niet ter zake. We moeten gewoon... We zijn hier om de wet toe te passen en de wet zegt gewoon: er is sprake van een</p> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>epidemie als er een snel stijgend aantal patiënten is. De rest is allemaal flauwekul. Dan dat ‘balanceer-beleid’ wat iedere keer weer voorgespiegeld wordt (door de Staat): <i>“Want als we niets doen, dan... want wij zitten in deze situatie... het is allemaal nog in de perken gebleven omdat wij het hele land in de lockdown hebben gedaan omdat wij al die vrijheid weggenomen hebben. En als we dat los zouden laten, dan gebeurt er een ramp.”</i></p> <p>JP: Welnu, elk land dat ofwel geen maatregelen heeft genomen, ofwel de maatregelen heeft losgelaten: daar gebeurt helemaal niets. Dit is ook op geen enkele manier wetenschappelijk onderbouwd. Integendeel, wetenschappelijke onderzoeken wijzen op het tegenovergestelde. Landen die niets doen, wijken niet af van landen die hele zware lockdowns hebben gedaan. Sterker nog, er lijkt zelfs een tegenovergesteld effect te zijn.</p> <p>JP: Dan wordt ook verwarring geschept in de zin dat het zo zou zijn dat wij zeggen: “Aan de ene kant is er geen sprake van een uitzonderingssituatie en aan de andere kant dat die maatregelen daarom niet verbindend zouden zijn”. Nee: het zijn twee poten waar wij op zitten. Enerzijds vinden wij natuurlijk inderdaad dat er geen situatie is die aanleiding kan geven om een noodtoestand uit te roepen. Maar onze stelling is (anderzijds) – zelfs als er sprake zou zijn van een enorme ramp – dat de grondwet dan nog steeds gewoon gevolgd moet worden. Daar is de grondwet voor. De grondwet bepaalt hoe een overheid mag optreden. En dan kunnen ze (de Staat) met tientallen adviezen van het OMT komen ‘hoe verschrikkelijk het allemaal is en welke mutaties uit welke landen komen’, maar dit is gewoon de grondwet en die heb je te volgen. En als jij vindt dat er dan een uitzonderingssituatie is, dan toon je dat aan. De bewijslast ligt bij de Staat dat er sprake is van een ramp en dat is méér dan allemaal angstverhalen verspreiden...</p> <p>JP: Dan de andere werkelijkheid, nee. Wij leven inderdaad in een andere werkelijkheid, maar dat noemen wij dé werkelijkheid. Wij baseren ons op feiten. En ik hoor hier geen feiten, want er worden allemaal dingen betwist. Men zegt “o het is veel gevaarlijker”. Dan zeg ik “ja hoe gevaarlijk is het dan? En waar blijkt dat uit?” Het onderzoek waar wij naar verwijzen dat is een van de méést gerenommeerde wetenschappers op dit gebied. Hij staat wereldwijd op nummer tweehonderd met publicaties, hij is werkzaam bij de Stanford University in Amerika, wereldwijd gerenommeerd. En dat wordt hier even ‘weggezet’ in de zin dat het OMT het beter weet.</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>R: Even kijken. Bedoelt u nu productie 14 of 17?</p> <p>JP: Welke productie is dat, hoe heet dat?</p> <p>R: Twee rapporten dacht ik.</p> <p>JP: Ja één rapport ging over de lockdowns. Waaruit blijkt dat de lockdowns dus geen enkele zin hebben. En de andere gaat over de IFR.</p> <p>LA: Ik heb er alleen op gewezen dat bij productie 17 juist de Covid-crisis als een ‘actual (..) threat’ wordt gezien.</p> <p>R: Dat is 17 hè?</p> <p>LA: Ja.</p> <p>R: Ja, oké.</p> <p>JP: Ja dat zou goed kunnen. Het is ook een wat ouder artikel toen nog veel mensen dachten dat er echt iets aan de hand was en dat is ook begrijpelijk. Maar het punt dat daaruit naar voren komt, als men dat erkent prima. Dan moet men dus de weg van artikel 15 (EVRM) volgen, dat heeft men niet gedaan en daarmee zijn de maatregelen onverbindend.</p> <p>JP: En daarbij, even kijken hoor, is het probleem van de bedden, zoals nu wordt gezegd: “Wij staan (in ons recht) – zelfs al zou het komen door een tekort aan bedden – dan nog zouden wij zo mogen optreden”. Nou dat is dus niet het geval, als jij een beleid voert waarbij je stelselmatig en structureel te weinig bedden hebt, dan heb je een beleidskeuze gemaakt. Dan heb je namelijk de keuze gemaakt, op het moment dat er zo’n crisis komt als dit, dat je dan onvoldoende bedden hebt. Dan kun je vervolgens niet, en dat mag ook helemaal niet, de vrijheid van 17,5 miljoen mensen gaan wegnemen en mensen naar de afgrond drijven omdat jij niet</p> |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>voor voldoende bedden hebt gezorgd. Dat kan niet. Daarbij is dat ook niet toegestaan onder artikel 15 EVRM en de Syracuse-criteria: want daarin staat namelijk dat ‘self-induced rampen’ nooit aanleiding mogen zijn om mensenrechten (te beperken) of van vrijheden af te wijken.</p> <p>JP: Verder zou uit 3.3 (blijken), dat wij zouden erkennen dat de Staat bevoegdheden heeft om maatregelen te treffen. Ja, dat kan ik niet helemaal volgen, want wij vinden natuurlijk wel dat de Staat maatregelen mág treffen als er aan bepaalde voorwaarden voldaan is én de juiste weg gevolgd wordt. Dat wel. Maar de opmerking ‘dat wij het er wel mee eens zouden zijn dat dat in de Wpg opgenomen zou kunnen worden, dat wil ik nog even betwisten’.</p> <p>JP: Dan kwam dus nog dat voorbeeld van ‘we moeten wachten tot de dijkdoorbraak komt’. Dat is inderdaad juist. Zo is het geregeld in internationaal recht en daar zijn, dat heb ik ook net toegelicht, hele zwaarwegende redenen voor. Wat was namelijk de aanleiding? Dat was ten eerste de Tweede Wereldoorlog. Daar hebben we ook gezien dat allemaal crisissen werden bedacht om macht te krijgen, om rechten weg te nemen. Dat is namelijk de basis van artikel 15 EVRM: voorkomen dat noodsituaties misbruikt worden om vrijheden weg te nemen. Want dat ziet de Staat nog steeds niet: het wegnemen van rechten ís een ramp. Natuurlijk is het een ramp als je een epidemie hebt en er heel veel doden vallen, maar het is óók een ramp om een heel land zijn vrijheden weg te nemen. Maar dat wordt hier weggeveegd van: ‘Ach er is niks aan de hand en het is heel normaal dat we dat doen’. Nee, dat is níet normaal.</p> <p>JP: Meneer (de landsadvocaat) vindt het prettiger ook: ‘zonder noodtoestand’. Ja, maar het gaat hier niet om de vraag wat iemand prettiger vindt. Het gaat om de vraag: wat zegt de grondwet en wat zeggen de regels? En het is, als je dan gedwongen wordt om een noodtoestand uit te roepen, dan is dat maar duidelijk voor iedereen wat er aan de hand is: want het lijkt nu alsof we in een soort normaliteit zitten, terwijl als ik iemand een hand geef, dan krijg ik honderd euro boete. En zo zijn er nog honderden regels. Eigenlijk voor elke stap die je zet, kan je met honderden euro’s of duizenden euro’s beboet worden. De indruk wekken dat wij in énige vorm van ‘normaliteit’ zitten: ‘dat op zichzelf, is al zorgwekkend... dat men dat hier verdedigt.</p> <p>JP: En dan kom je inderdaad weer bij het punt dat alles ‘als een pakket beschouwd moet worden’. Het gaat inderdaad om het ‘totaal’ en niet om ‘de losse maatregelen’. Hoewel... Ook bij losse maatregelen, moet je</p> |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>gaan kijken of er sprake van een afwijking is en áls er een afwijking is, dan moet gewoon de algehele noodtoestand worden uitgeroepen. Anders kan het niet. Want ik hoor ook geen onderbouwing en daar kom ik zo meteen, geloof ik, hierop, ja. Men snapt het probleem niet: “Ja, we hebben de groepsvorming tot vier personen beperkt. Waar is dat een afwijking?” Nou dat is dus een afwijking, want daarmee is het recht op groepsvorming en het recht op verdediging zodanig beperkt dat het inhoudsloos is geworden. Dat is namelijk de kern van grondrechten. Als jij het recht hebt op groepsvorming heb je geen Staat nodig die zegt: ‘Ja dat mag wel, maar tot (maximaal) vier personen’. Dat heeft niets met vrijheden te maken. Dit is een dictatuur die hier spreekt. Als groepsvorming is toegestaan, dan betekent dat ook dat de Staat niet bepaalt met hoeveel mensen jij mag samenkomen. En hij (landsadvocaat Veldhuis) zegt: ‘Dat is nu vier (personen)’. Dat laat ook zien in wat voor chaotische toestand we zitten: want het was namelijk eerst zo dat je slechts één persoon buiten mocht treffen. Dat schijnt nu dan weer veranderd te zijn. Ja, ik volg het ook allemaal niet meer, want het verandert van dag tot dag. Maar dit zijn gewoon échte ingrijpende afwijkingen. Het zijn gewoon afwijkingen van grondrechten. En daarbij: groepsvorming, heel belangrijk, staat gewoon op Lijst B en de mogelijkheden die daar zijn, die beperken dat tot tien mensen. Al zou er sprake zijn van de grootste kernoorlog, dan nog mag de Staat dat maar beperken tot tien mensen. Nu zetten we het gewoon in de Wet publieke gezondheid: dat je nog maar met één persoon mag samenkomen, en dat noemen wij (nog steeds) geen afwijking? Tsja, ik kan dat in ieder geval niet volgen. Dat geldt ook voor het eigendomsrecht. Als het hier om het reguleren van eigendom gaat, maar het reguleren van eigendom vervolgens overgaat in een inhoudsloos recht dan (...) Als jij eigenaar bent van een restaurant en je je restaurant een jaar lang niet hebt mogen openen en je je eigendom niet hebt mogen gebruiken om geld te verdienen en dat nu nog steeds niet kan, dan noemen wij dat een ‘afwijking’, want het eigendomsrecht wordt (dan immers) inhoudsloos.</p> <p>JP: Dan nog even over het inreisverbod en de vrijheid van beweging, de bewegingsvrijheid. Ook over het afstand houden: alsof dat een normale regel is; om iemand een boete te geven in de zin dat u honderd euro boete krijgt als u iemand omhelst op straat? Wat ik bedoel te zeggen, is dat het totaal krankjorum is dat er hier gezegd wordt ‘dat dit maar allemaal normaal moet zijn en dat het geen afwijking zou zijn van grondrechten’. Dat is zo een enorme inbreuk op de persoonlijke levenssfeer dat een Staat gaat bepalen bij wie ik mag zijn, wie ik mag aanraken, wie ik een hand mag schudden. Dit is totalitair. En ik bedoel... Het is ook onbegrijpelijk dat de Staat dit hier ‘allemaal maar als normaal verkoopt’. Dit waren voor nu mijn punten. O ja, nog een opmerking: dat gaat over de IGR en dat het geen rechtstreekse werking heeft. Kijk, daar gaat het niet</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>om. Wij doen ook geen rechtstreeks beroep op de IGR. We hebben alleen gezegd de IGR is geïmplementeerd in de Wpg.</p> <p>R: En dus moet <b>(red. de Wpg)</b> daaraan beantwoorden?</p> <p>JP: Ja, dus dan moet dat ook in lijn zijn met de geest van dat verdrag. Je mag niet een wet gaan maken die gebaseerd is op een verdrag, en dan in de wet...</p> <p>(Rechter interrompeert Jeroen Pols)</p> <p>R: Dan maakt het nog wel uit of je te maken hebt met aanbevelingen of (..)</p> <p>JP: Het is bindend en dat staat ook in de Kamerstukken. Die Kamerstukken zijn ook in de dagvaarding opgenomen. Daar kan dus geen twijfel over bestaan: het is gewoon bindend.</p> <p>R: Oké, goed.</p> <p>JP: Dat was tot zover mijn opmerking.</p> <p>GvdC: Dan heb ik een laatste opmerking. Dat ging over de stelling dat de vordering zoals hij geformuleerd is, neer zou komen op een ontoelaatbaar bevel tot wetgeving. Dat is niet zo. De Staat kan gewoon bevolen worden een wet buiten toepassing te laten. Dat is eigenlijk zoals het geformuleerd is: 'buiten effect te stellen in de zin van buiten toepassing te laten'. En dat moet ook gebeuren als er een strijd is op grond van artikel 94 grondwet. Er is een uitspraak van de Hoge Raad waarin dat bepaald is: dat er een bevel gegeven kan worden. Dat is Hoge Raad 19 mei 2000, NJ2001 407. Dat is de Staat tegen de Nederlandse vakbond van varkenshouders, de zaak zegt me verder niets, maar dit had ik nog genoteerd bij mijn aantekeningen.</p> <p>R: Ja. Goed dan krijgt nu de Staat (..)</p> |
|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|    |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 27 | 1u39m14s<br>tot<br>1u42m45 | <p><b>Repliek Willem Engel</b></p> <p>WE: Mag ik nog een paar opmerkingen maken?</p> <p>R: U wilt ook nog wat zeggen?</p> <p>WE: Ja, als dat mag?</p> <p>R: We dreigen wel de spreektijd ernstig te overschrijden, want (...)</p> <p>WE: Ik houd het heel kort.</p> <p>R: U houdt het kort.</p> <p>WE: Het is al heel uitgebreid langsgekomen. De ziekenhuizen zijn in 2019 voller geweest dan in 2020. Dat nog eventjes, we hebben het hier over feiten, dus laten we het ook bij de feiten houden. Dat geeft al aan dat er wordt geanticipeerd in plaats van dat er een ramp wordt bestreden. Lijst A, daar is nu veel discussie over. In 2013 en 2014 is een mooi voorbeeld te zien van hoe dat normaal gesproken in zijn werk gaat: toen ging het over MERS. Dat is allemaal gegaan zoals het moest; het duurde acht weken en toen werd die wet behandeld, waarna het door de Tweede Kamer en Eerste Kamer is gekomen. Dit (wetsvoorstel) ligt al - wat is het? – veertien (!) maanden te wachten en het is nog steeds niet behandeld. Dat kan niet. We moeten concluderen dat Covid-19 dus niet op Lijst A of groep A hoort.</p> <p>WE: Er worden af en toe varianten aangehaald. En ik heb al eerder gevraagd: zijn er receptorbinding studies gedaan? Want je kan alleen bepalen of een variant besmettelijker is, als je die studie doet. Nu weet ik het antwoord daar al op, die zijn er niet geweest. Er is geen enkele poging gedaan om hun eigen stelling te bewijzen dat die variant besmettelijker zou zijn geweest. Er wordt alleen maar geschermd met computermodellen.</p> |
|----|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>WE: Dan kom ik misschien op het belangrijkste: er wordt over ‘tweede’ en ‘derde’ golven gesproken, en dan kom ik op de definitie van epidemie. Op basis waarvan, of welke criteria worden er nou gebruikt, om te bepalen dat er een tweede of derde golf is? Want ik zie gewoon het normale verloop van SARI: Severe Acute Respiratory Infection. Dan zie je dat luchtweginfecties (in de maanden waar de R in zit; van september tot april) worden verhoogd (red. lees: toenemen?). Dat daar wat schommelingen in zitten: prima, maar ik wil graag van de Staat weten hoe zij tot de definitie van de tweede en derde golf zijn gekomen? Want dan kunnen we er misschien achter komen welke definitie en welke criteria zij aanhouden voor epidemie. Want ik heb het gevoel dat zij een eigen idee hebben over wat epidemie is. En dan kom ik ook bij het OMT. Het OMT wordt alsmaar aangehaald als: “Ze vinden het nog niet opportuun, het is te vroeg, er moet minimaal 10% worden gehaald”. Waar staat in de wet dat het OMT criteria kan bepalen voor beleid? Volgens mij is dit een volledig verkeerde interpretatie van wat een advies zou moeten zijn. Dat waren mijn punten.</p> <p>R: Oké.</p> <p>WE: Sorry nog één punt, nog één punt. De toename op de IC’s... Wat wij verwachten is dat dat vooral komt door de vaccinatieschade. Doordat er met een experimenteel middel wordt geïnjecteerd wat veel schadelijker blijkt dan dat uit de klinische studies – die incompleet waren – bleek. Dus als we nu een toename zien, dan ben ik bang dat het komt door de vaccinatiecampagne en niet door Covid-19.</p> <p>R: Maar dan bedoelt u één middel van de...?</p> <p>WE: Alle middelen, ze zijn allemaal...</p> <p>R: Maar dat is... de vooronderstelling?</p> <p>WE: Nee, dat hebben we uitgebreid onderbouwd. De mRNA injecties gaan over zenuwschade. Dan moet je vooral denken aan verlamingsverschijnselen, hartaanvallen. En de vectorvaccins gaan over tromboseverschijnselen.</p> <p>R: Goed.</p> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 28 | 1u42m45<br>tot<br>1u53m55s | <p><b>Dupliek landsadvocaat</b></p> <p>LA: Laat ik beginnen met die stelling te betwisten in die zin dat de stelling dat de vaccinaties tot verdere verspreiding van de epidemie leidt, laat ik dat even samenvatten. Die stelling is - in de visie van de Staat - onjuist en wordt ook bestreden. Als we kijken naar het openingsplan, daar werd in het begin van de repliek namelijk een opmerking over gemaakt dat we nu in stap 1 zitten, maar als u al die stappen doorloopt, dan zijn we uiteindelijk weer helemaal terug bij de samenleving zoals we die vóór Covid-19 gewend waren. Er werd een vergelijking gemaakt van: 'zoals het er nu voorstaat, kunt u dat toch geen heropening noemen?' Dat is de eerste stap in het openingsplan en als de andere stappen ook worden bekeken en ook worden meegenomen, dan leidt dat er uiteindelijk toe dat er geen maatregelen meer over zijn. Dat is het streven van de regering en dat is het streven waarin het parlement zich ook kan vinden.</p> <p>R: Daar zit ook een tijdpad in, geloof ik?</p> <p>LA: Ja, daar zit ook een tijdpad in; met de nodige voorbehouden natuurlijk, maar dat is uiteindelijk het einddoel: het afschaffen van alle Covid-19 maatregelen zodra dat mogelijk is. Dat is helder en duidelijk geformuleerd.</p> <p>LA: Als we dan ook even kijken naar de discussie over de definitie van epidemie, zoals u (de voorzieningenrechter) er ook even naar vroeg... Primair is de Staat van mening dat we dan moeten kijken naar hoofdstuk 5a van de Wpg. Dat is het hoofdstuk waarop de ministeriële regeling is gebaseerd, waarvan buiten werking stelling wordt gevorderd. Daar wordt de epidemie daar door de wetgever gedefinieerd als de epidemie van Covid-19 veroorzaakt door het virus (Sars-Cov-2). Daarmee heeft de wetgever eigenlijk al gezegd dat de situatie waarin we nu zitten, de Covid-19 pandemie, een epidemie is op grond waarvan de ministeriële regeling mag worden toegepast. En als u dan kijkt naar artikel 58b van de wet (Wpg), dan ziet u dat daar ook is bepaald dat dit hoofdstuk van toepassing is op bestrijding van de epidemie of een directe dreiging daarvan. Voor zover je daar al discussie over zal kunnen hebben, wat zijn we nu precies aan het bestrijden? Alleen de epidemie zelf of alleen de dreiging daarvan? Ik zou menen dat we in een wereldwijde pandemie verkeren, maar zelfs als je zou zeggen dat het een dreiging is, dan geeft de wet daar bevoegdheden</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>voor om dat te bestrijden. Dat sluit mooi aan bij wat het Hof daarover heeft overwogen alhoewel dat natuurlijk op de wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (Wbbg) was gebaseerd. Maar het algemene beginsel dat je als Staat niet hoeft te wachten totdat het onheil is geschied, maar ook mag proberen om dat af te wenden. Dat sluit dus aan op de positieve verplichtingen die op de Staat rusten en dat sluit ook aan bij artikel 58b van de Wpg. Maar zelfs als we zouden kijken naar de definitie van epidemie in artikel 1 Wpg – wat dus de ‘generalis’ is, zou je kunnen zeggen – dan wordt een epidemie van een infectieziekte, gedefinieerd als ‘een in korte tijd sterke toename van een aantal nieuwe patiënten die lijden aan een infectieziekte behorend tot de groep A’. Daaraan is voldaan, zoals blijkt uit de OMT-adviezen.</p> <p>LA: De hele discussie over een noodtoestand, daar hebben we denk ik genoeg over gezegd. Ik denk dat het van belang is om onderscheid te maken tussen ‘afwijking van grondrechten’ en ‘beperking van grondrechten’. Dat verschil; dat lijkt een beetje onder te sneeuwen in het betoog van Stichting Viruswaarheid. Juist waar het dus bijvoorbeeld die groepsvorming betreft, wordt er getoetst aan de grondrechten en wordt er gekeken: wat is noodzakelijk en wat is proportioneel, en daar vindt dus die afweging plaats. Die kan worden getoetst en dan wordt gekeken: wat is de situatie waar we voor staan, wat is daarvoor nodig? En als dat in balans is, dan wordt die bepaling rechtmatig bevonden. Zo is dat ook bij de horeca gebeurd en bij de maatregelen zoals dat bij de winkels is gebeurd. En eigenlijk zie je dit bij alle Kort gedingen die het afgelopen jaar hierover zijn gevoerd. Elke keer is daar getoetst: is het noodzakelijk; is het gerechtvaardigd en is het proportioneel? Ja? Dan is het rechtmatig, en mag het.</p> <p>LA: Als we kijken naar de situatie van de zorg. Enerzijds wordt er gezegd: ‘wellicht ligt dat niet aan onze vordering ten grondslag die situatie’, maar anderzijds komt dat wel weer terug. Ik wil daar toch een opmerking over maken: als we kijken naar hoeveel Covid-patiënten er op de IC liggen, dan zijn dat er 804 op zondag 2 mei (2021). Dat is 68% van de bezette bedden en dat komt dus bovenop de reguliere zorg. Er zijn dus 804 extra bedden bezet. Iedereen kan zich dan bedenken dat dat gevolgen heeft voor de belastbaarheid van de zorg. Zeker als er wordt gekeken naar de totale capaciteit van het aantal IC-bedden en ook de toelichting die de Staat in de Conclusie van Antwoord daarop heeft gegeven. Daar wordt ook niet op gereageerd. De opschaling van het aantal IC-bedden heeft niet enkel te maken met het beschikbaar stellen van meer bedden en meer middelen, maar dat je daar ook mensen voor nodig hebt. Deze mensen in de zorg zijn aan het einde van hun Latijn. Je kunt dus niet met je vingers knippen en ervoor zorgen dat er opnieuw IC-</p> |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>verpleegkundigen zijn opgeleid en dat er IC-artsen zijn die die mensen ook daadwerkelijk kunnen behandelen. Als u kijkt naar de Conclusie van Antwoord in punt 3.10, dan ziet u daar ook een heel mooi grafiekje staan waarin juist ten opzichte van de R wordt gekeken, tegen de achtergrond van het hoge aantal besmettingen dat we hebben. Een hoger aantal besmettingen, levert natuurlijk meer patiënten op en levert natuurlijk meer IC- bezetting op. Wat doet een toename van de R met de belasting van de zorg? Als we dan gaan kijken naar het beleid van de zorg, excuus het beleid van de regering, dat beleid is ook al bij herhaling is getoetst. Wat richtinggevend is voor de maatregelen, dat is in de eerste plaats een acceptabelere belastbaarheid van de zorg. Ziekenhuizen moeten goede zorg Covid-19 patiënten kunnen geven, maar ook de reguliere zorg moet beschikbaar blijven. Verder de bescherming van de kwetsbare mensen in de samenleving. Dan hebben we het weer over dat sterftecijfer en (punt) drie: zicht houden op en inzicht hebben in de ontwikkeling van het virus en ook dat is alleen maar mogelijk als de verspreiding van het virus binnen de perken wordt gehouden.</p> <p>LA: Hoe bepaalt de Staat nou wat de epidemiologische situatie van Nederland is en wat het effect van bepaalde maatregelen zal zijn? Daarvoor is inderdaad het OMT. Het OMT bestaat uit de belangrijkste wetenschappers op dit gebied, een grote groep waarbij ook de relevante literatuur wordt meegenomen. Die (de OMT-leden) adviseren de Staat over het epidemiologische uitgangspunt, wat vervolgens als – vanuit epidemiologisch oogpunt – als gegeven wordt gebaseerd. Dus: als wij deze maatregel loslaten, dan gebeurt er naar verwachting ‘dit’ met de pandemie. Vervolgens wordt daar de sociaalmaatschappelijke toets tegenaan gegooid. Daar wordt naar gekeken, in de zin van: we kunnen niet alleen kijken naar de epidemiologische effecten, maar we moeten ook de sociaalmaatschappelijke effecten in ogenschouw nemen. Op basis daarvan worden maatregelen gemaakt, die in nauw overleg met de Tweede Kamer worden gemaakt.</p> <p>R: Wat is nou de plaats van het RIVM daarbij? Is dat ook een adviseur of is dat de feitenverstrekker op basis waarvan het OMT opereert? Hoe werkt dat precies?</p> <p>LA: Het OMT is onderdeel van het RIVM en het OMT doet zelf ook onderzoeken op basis waarvan het OMT zich weer baseert.</p> <p>R: U noemde in uw Conclusie ook de WHO. Hoe is die relatie dan? Of is dat zuiver informatief?</p> |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>LA: Ook die adviezen worden meegenomen in het beleid van de Staat, via het OMT, die daar natuurlijk ook weer kennis van neemt. De aanbevelingen van de WHO worden ook door het OMT betrokken bij de advisering, net zoals wetenschappelijke artikelen en nieuwe ontwikkelingen van het virus, want als 1 ding duidelijk is, dan is dat ook dat er onzekerheid over dit virus is. Maar ja: je kunt niet wachten tot je zekerheid hebt. Er worden dus op de best mogelijke manier inschattingen gemaakt en op basis daarvan wordt het kabinet geadviseerd. Het kabinet laat dat zwaar wegen, maar natuurlijk niet 100%. Uiteindelijk is het een politieke afweging welke maatregelen worden genomen.</p> <p>R: De meest directe sturing van het beleid, komt uit het OMT?</p> <p>LA: Voor wat betreft het epidemiologische deel: ja.</p> <p>R: Goed. Nog andere dingen?</p> <p>LA: Nee: daar wilde ik het bij laten.</p> <p>R: Goed, dan zijn we aan het eind van onze discussie.</p> <p>R: Er rest nog even het verzoek van meneer Pols om nu vandaag nog uitspraak te doen. Daar heb ik even wat moeite mee. Het is toch een heel omvangrijk pakket met allerlei vragen en stellingen, van juridische en van feitelijke aard, maar vooral van juridische aard. Ik wou daar toch even – om daar serieus naar te kijken – iets meer tijd voor nemen. En ook daarom vind ik dat gerechtvaardigd omdat u al heel lang met deze maatregelen leeft zodat dit een beetje... Als dit nu gisteren afgekondigd was, of zoiets, dan zou het anders liggen, maar we leven er inmiddels al zo lang mee, dat ik zou zeggen (kijkend naar de griffier): kan het op een week om dat voor elkaar te krijgen? Nee? <b>(red. Ja?)</b> Dus u zult toch nog even een week geduld moeten hebben voordat u een beslissing krijgt, maar ik denk dat dat verstandig is.</p> <p>R: Ik zou zeggen dat we hiermee aan de tijd zijn gekomen van onze zitting. Ieder dank voor de inbreng en de manier waarop dat gebracht is. Ik sluit de zitting en u krijgt de beslissing via de griffie aan de advocaten toegestuurd, zodat u als eerste daarvan op de hoogte bent. Ja? <b>[red. -&gt; Iedereen: Dankuwel.]</b></p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

